

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**MÉRK- VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2016.

TARTALOMJEGYZÉK

I.BEVEZETÉS.....	3
1.....	
Iskolatörténet.....	5
1.1.....	
A mérki iskola múltja	5
1.2.....	
A vállaji iskola múltja.....	5
2.....	
Az intézmény jogi státusa az alapító okirat szerint.....	5
II.HELYZETELEMZÉS	7
1.....	
Személyi feltételek	7
1.1.....	
Nevelő-oktató munkát végzők.....	7
1.2.....	
A tantestület jellemzői	8
1.3.....	
Az iskola tanulóinak szociális helyzete.....	9
2.....	
Tárgyi feltételek.....	9
2.1.....	
Mérk	9
2.2.....	
Vállaj	9
III.NEVELÉSI PROGRAM.....	10
1.....	
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
1.1.....	
Alapelvek.....	10
1.2.....	
Pedagógiai programunk célrendszere.....	11
1.3.....	
Az iskola céljainak megvalósítása érdekében kiemelt feladatok, eszközök, eljárások.....	13
1.4.....	
A NAT-ban megjelenő kulcskompetenciák a következők.....	15
1.5.....	
A NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatok	15

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1.6.....	Kulcskompetenciák kialakítása	16
1.7.....	A kompetencia alapú oktatás céljai.....	16
2.....	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	28
2.1.....	Kapcsolódó szükséges nevelési tényezők.....	28
2.2.....	Tanulóink általános emberi személyiségvonásainak fejlesztése	29
2.3.....	A tudásanyag és tevékenységi körének fejlesztése	30
3.....	Egészségnevelési program	33
3.1.....	Mi az egészség?	33
3.2.....	Mi az egészségfejlesztés?	33
3.3.....	Az életmód szerepe.....	34
3.4.....	Az iskola szerepe és lehetősége.....	35
3.5.....	Alapelvek.....	36
3.6.....	Az egészségnevelés célja.....	37
3.7.....	Az egészségnevelés feladatai.....	38
3.8.....	Az egészségnevelés területei	39
3.9.....	Módszerek, eszközök.....	39
3.10.	Fejlesztési követelmények	40
3.11.	Ellenőrzés, értékelés	41
3.12.	Egészségügyi prevenció az iskolában	41
3.13.	Az iskolában végzett szűrővizsgálatok.....	42
3.14.	A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei.....	42
3.15.	Az egészségnevelés szakmai programja.....	44
3.16.	Elsősegélynyújtás	51

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4.....	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	52
4.1.....	A közösségfejlesztés színterei	53
4.2.....	A közösségfejlesztési követelmények	58
4.3.....	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	59
5.....	Iskolánkban tanító pedagógusok alapvető feladatai	59
5.1.....	Az osztályfőnök feladatai.....	61
6.....	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	62
6.1.....	Sajátos nevelési igényű tanulók	62
6.2.....	Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló	65
6.3.....	Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése	67
6.4.....	Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	82
6.5.....	Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció	90
6.6.....	A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei	90
6.7.....	A gyengénlátó, (aliglátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei.....	100
6.8.....	Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái	108
6.9.....	Kiemelten tehetséges tanuló	108
6.10.....	Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	110
6.11.....	Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek.....	111
7.....	A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	111
8.....	Az együttműködés kapcsolatrendszere	113

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

8.1.....	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	113
8.1.1.	Az együttműködés formái szülőkkel	114
8.1.2.	A szülők és pedagógusok együttműködését szolgáló fórumok	114
8.1.3.	A szülők bekapcsolódásának lehetőségei az iskola közéletébe	115
8.1.4.	Az együttműködés formái tanulókkal.....	116
8.1.5.	Az iskola meglévő kapcsolatrendszere.....	116
9.....	A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata.....	117
10.....	A tanuló felvétele és átvétele, a tanulók osztályba csoportba való beosztása	119
11.	IKT stratégia (2. sz. melléklet).....	123
12.	A Mérc-Vállaj Általános Művelődési Központ környezetnevelési programja (3. sz. melléklet)	123
IV.	HELYI TANTERV	124
1.....	A jelenleg használt kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámja (kifutó rendszerben)	125
2.....	Az iskola által választott új kerettanterv a 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetve	130
3.....	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	136
3.1.....	A tankönyvek kiválasztásának elvei.....	137
3.2.....	A tankönyvválasztás szempontjai.....	137
4.....	A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	138
5.....	A mindennapos testnevelés megvalósítása	141
6.....	A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	142
7.....	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja,diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	142

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

7.1.....	A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái.....	142
7.2.....	Az értékelés elvei	143
7.3.....	Az értékelés feladatai	143
8.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája	144
8.1.....	Az értékelés elvei és eszközei.....	144
8.2.....	A tanulói munka teljesítményének mérése, ellenőrzése	144
8.2.1.	Tantárgyi osztályzatok.....	145
8.2.2.	Szöveges értékelés módja	145
8.2.3.	A szöveges értékelés ismertetésének gyakorisága, módjai.....	147
8.3.....	Az írásbeli beszámoltatás rendje és értékelése	147
8.4.....	A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése	148
8.5.....	Jutalmazás szempontjai, formái	149
8.6.....	Az elmarasztalás szempontjai, formái.	150
8.7.....	Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe.	150
8.8.....	Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	151
9.....	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	152
10.....	A tanulók fizikai állapotának mérése	152
11.....	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	152
11.1.	A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	152
11.2.	A hátrányok típusai.....	154

12.....
Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés rendje..... 156

Pedagógiai hitvallásunk

*"Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás
izgalmára,
hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."*

/ Szent-Györgyi Albert /

I. BEVEZETÉS

A pedagógiai program az iskola működését érintő alapdokumentum. Többoldalú "szerződés", amely alapján az érdekelt felek - fenntartó, tantestület, szülők - a programban meghatározott elvek megvalósítását tűzik ki célul.

Az iskolában a nevelő-oktató munka a *pedagógiai program* alapján folyik.

A program az iskola pedagógiai *stratégiai terve*, amely hosszú- illetve középtávra meghatározza – az intézményben működő évfolyamok számához igazodva – az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait és tevékenységeit.

A pedagógiai program így az iskola szakmai önmeghatározásának a legfőbb dokumentuma, s egyben szakmai autonómiájának a biztosítója is.

A pedagógiai program *tartalmazza*:

- a nevelési programot
- a helyi tantervet.

Az új NAT-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az iskola, a család után a második legfontosabb társadalmi közösség, amely döntő befolyást gyakorol a felnövő gyermekek gondolkodására, világlátására, világnézetére, életpályájára. Az alapfokú oktatás (6 éves kortól 14 éves korig) a gyermekekkel a legfogékonyabb korban foglalkozik. Az iskolában és az otthoni felkészüléssel eltöltött idő meghaladja a napi 6-9 órát. A pedagógus néha több időt tölt a gyermekekkel, mint a szülő. Iskolánk ezért elvárja a pedagógusaitól, hogy szakmailag felkészülten, emberi és etikai értékeket felmutatva, saját pozitív életpéldájukkal neveljék, oktassák a gondjaikra bízott gyermekeket. A hatékony oktató-nevelő munka előfeltétele a jó kapcsolat a szülők és a pedagógusok között.

Iskolánk vállalja, hogy nevelési kérdésekben segítséget nyújt a szülőknek. A szülők és pedagógusok együttes feladata, hogy a gyermekeket megnyerjék és készítsék arra, hogy szorgalommal, fokozott erőfeszítéssel végezzék munkájukat. További együttes feladat, hogy a – gyermekek számára olyan fontos– bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló szeretetteljes légkör vegye körül a gyermekeket. Tudván azt, hogy a szabályok emberi kapcsolatok nélküli megkövetelése lázadáshoz vezethet, a tanár - diák - szülő és egyéb társas kapcsolatok ápolására különös hangsúlyt fektetünk.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Két részre tagolódik:

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

Az oktatás magyar nyelven folyik, a nemzetiségi nyelvet és irodalmat német nyelven tanítjuk.

A pedagógiai programban foglaltak akkor valósulnak meg, ha hozzákapcsolódva évente megtörténik az aktuális célok meghatározása, s az ezekhez kapcsolódó feladatok teljesülnek. A pedagógiai program megvalósításának ezért alapvető feltétele az iskola éves, rövidtávú pedagógiai céljait és feladatait tartalmazó munkatervének az elkészítése és végrehajtása.

A pedagógiai program tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelete a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. Iskolatörténet

Intézményünk története két település iskoláinak múltját és jelenét fogja össze vagy mutatja be. Az elmúlt évtizedek során hol önállóan, hol együttműködve tanítottuk, neveltük diákjainkat.

1.1. A mérki iskola múltja

Az 1773. évi összeírás szerint még nem volt tanítómestere és iskolája a községnek. 1779-ben már két iskola volt, egy magyar és egy sváb. Ezekben tanítómesterek tanítottak. Az első tanító Anonymus Fülöp, követői Baumgartner Antal, a Manz testvérek és Boday József. Az elemi iskola időszakában 550-600 beírt tanuló volt, 21 nevelővel. A tanácsi rendszer átalakítása során összevontan működött a vállaji iskolával. Az 1990. évi változásokat követően ismét önállóvá vált. 2007. szeptember 1-jétől intézményi társulás jött létre Mérk és Vállaj között. Így Vállaj iskolája Mérk tagintézményévé vált.

1.2. A vállaji iskola múltja

Vállaj község iskolája 250 éves múlttra tekint vissza. A legrégebbi feljegyzések alapján a lakosság 1750-ben létesített iskolát. A néptanítók német nyelven tanítottak. 1856 után a szatmári tanítóképzőből először egy, majd a gyermeklétszám növekedésével több tanító érkezett a vállaji iskolába. 1950 után megalakult a nyolcosztályos Állami Általános Iskola, mely később II. Rákóczi Ferencet választotta névadójának. 1978-tól 1990-ig közös igazgatás alatt működött a szomszédos Mérk község iskolájával. 1990-ben Vállaj község képviselő testülete nemzetiségi iskolaként önálló iskolát alapított. Az intézmény „II. Rákóczi Ferenc Nemzetiségi Általános Iskola és Művelődési Központ” nevében működött. 2007 szeptemberétől az iskola a mérki ÁMK tagintézményévé vált. Nemzetiségi státuszát megőrizte.

Az új szervezeti felállásnak megfelelően készítjük el pedagógiai programunkat.

2. Az intézmény jogi státusa az alapító okirat szerint

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Az iskola neve, címe: Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola
4352 Mérk, Béke utca 19.

Tagiskolája: Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola Vállaji
Tagintézménye
4351 Vállaj, Szabadság tér 3.

Létesítésének éve: 2007.

Az iskola fenntartója, felügyeleti szerve: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Alaptevékenysége:

- Nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás
- Német nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi oktatás Mérk székhely intézményben 2010. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben
- Német nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi oktatás a vállalji tagiskolában
- Német kéttannyelvű oktatás Vállaj tagintézményben
- Iskolaotthonos oktatás
- Napközis tevékenység
- Tanulószobai tevékenység
- Emelt szintű német nyelvoktatás 1-8. osztályban
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, a többi gyermekkel /tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelése-oktatása
- Gyermek-, tanulófelügyelet, készenlét
- Alapfokú művészeti oktatás
- Könyvtári tevékenység
- Diáksport
- Fejlesztő felkészítés
- Iskolai intézményi étkeztetés
- Intézményi vagyon működtetése
- Iskola-egészségügyi ellátás
- Oktatási célok és egyéb feladatok
- Felnőttoktatás

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Sajátos nevelést igénylő tanulók integrált oktatása, nevelése felmenő rendszerben azon tanulók esetében, akik a szakértői vélemény szerint integráltan oktathatók
- Hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók ellátása
- Képességkibontakoztató felkészítés
- Integrációs felkészítés
- Tankönyvvarusítás

II. HELYZETELEMZÉS

Mérek és Vállaj egybeépült szomszédos települések a román határ mellett. A történelmi események jelentősen befolyásolták az itt élő emberek életét. A trianoni döntés következtében a zárt sváb települések területi egysége felbomlott. Mérek és Vállaj elszakadva a Romániához került sváb falvaktól, törekedett az őseitől örökölt nyelvi és kulturális hagyományok megőrzésére. Az utóbbi években a határon túli településekkel szorosabbá vált kapcsolatunk.

Településeinken az általános iskolán, óvodán, a községi könyvtáron és a polgármesteri hivatalon kívül egy idősök otthona működik, más munkalehetőség szinte nem is adódik a faluban.

A község lakói elsősorban mezőgazdasági tevékenységből biztosítják megélhetésüket. Főként földműveléssel, kisebb mértékben állattenyésztéssel foglalkoznak.

A lakosság foglalkoztatottsága ebből kifolyólag igen alacsony. A helyi vállalkozók csak kis mértékben – és elsősorban időszakos, alkalmi foglalkoztatással enyhítik – a foglalkoztatottságot. Minimális munkalehetőséget a környező városok, Nyírbátor, Mátészalka biztosítanak.

Lakóhelyünk történelmi és kulturális hagyományaihoz igazodva fontosnak tartjuk a német (sváb) hagyományok és nyelvi örökség ápolását, ezért iskolánk fő profilja a német nemzetiségi oktatás. Két telephelyen, nyolc évfolyamon igyekszünk sokoldalúan képezni a gyermekeket.

1. Személyi feltételek

1.1. Nevelő-oktató munkát végzők:

Egyetem:

biológia – kémia	1 fő
német	1 fő

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Főiskola:

magyar – történelem	2 fő
magyar – orosz	1 fő
orosz – történelem – német	1 fő
matematika – informatika	1 fő
testnevelés – földrajz	1 fő
biológia – testnevelés – technika	1 fő
matematika-fizika	2 fő
német nyelvtanár	2 fő
biológia - mezőgazdasági ismeretek és gyakorlat	1 fő
orosz - pedagógia	1 fő
biológia - testnevelés	1 fő
biológia - kémia - informatika	1 fő
történelem - ének-zene	1 fő
testnevelés	1 fő
tanító - kémia	1 fő
tanítói végzettségű:	9 fő
tanító fejlesztő differenciáló	1 fő
Szakvizsgával rendelkező pedagógusok:	7 fő
Utazó gyógypedagógus:	3 fő
Utazó pszichopedagógus:	1 fő
Technikai dolgozók:	6 fő
Iskolatitkár	1 fő

Az intézmény vezetősége a következőkből áll:

- intézményvezető
- tagintézmény-vezető, intézményvezető-helyettes
- munkaközösség - vezetők
- közalkalmazotti tanács

1.2. A tantestület jellemzői:

Egységes követelményként elfogadott az eredményes oktatás szükségessége, a kohéziós erők (mint megtartó erők) fokozása, a külső kapcsolatok intenzív gondozása. Közös a felismerés, hogy az az iskola válhat vonzóvá környezetében, ahol korszerű ismereteket eredményesen, személyiség központú és gyermekközpontú légkörben oktatnak. A

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

nevelőtestület hivatástudata, munkához való viszonya, munkafegyelme, szakmai felkészültsége jó. A pedagógusok nyitottak az új, korszerű ismeretek megszerzésére. Jellemző a tantestület tagjaira az állandó továbbképzéseken, illetve átképzéseken való részvétel. A PP megvalósításához az egységes nevelőtestületi szemlélet kialakítása szükséges. Ennek érdekében folyamatos belső továbbképzéseket szervezünk.

1.3. Az iskola tanulóinak szociális helyzete

Községeink lakónépessége kismértékben csökkenő tendenciát mutat. Összetételét tekintve megállapítható, hogy optimális mértékben maradtak meg a fiatalok. Ez azonban a nehéz anyagi helyzetből adódóan nem jelenti a gyereklétszám arányos növekedését. A családok jellegzetes adottságait, körülményeit tükrözik a következő adatok:

- Hátrányos helyzetű tanulók: 75-80 %
- Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók: 50-55 %
- Sajátos nevelési igényű tanulók: 0-1%

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök irányításával az osztályfőnökök és a polgármesteri hivatal gyermekjóléti szolgálata mindent megtesz a hátrányos helyzetű tanulók szociális támogatása érdekében.

2. Tárgyi feltételek

2.1. Mérk

Tárgyi feltételeinket tekintve jelentős változást hozott az önkormányzat iskolabővítő beruházása, mely egy helyzete csoportosította az oktatást. Ez mind szakmailag, mind gazdaságilag előrelépést jelentett.

Az épületben 14 tanterem van. A nyelvi képzést jól felszerelt nyelvi laboratórium segíti, a számítástechnika oktatása külön szaktanteremben megfelelő színvonalon történik. Az iskolában az internet hozzáférés biztosított. Van egy korszerű tornaterem, ahol egyszerre 2 osztály is dolgozhat. Az étkező a hozzá tartozó melegítőkonyhával biztosítja a gyerekek iskolai étkeztetését.

Az oktató-nevelő munkát iskolai könyvtár segíti, mely alkalmas irodalom- és könyvtárhasználati órák tartására is. A könyvtárban számítógépes hozzáférés van, melyekkel a tanulók kutatói tevékenységet folytathatnak.

Összességében a jelenlegi épületek a tervezett fejlesztésekkel megfelelő környezetet biztosítanak a korszerű oktató-nevelő munkához.

2.2. Vállaj

Az iskolában 10 tanterem van ebből egy szaktanterem. Jól felszerelt tornateremmel rendelkezünk, ahol egyszerre 2 osztály is dolgozhat. A számítástechnikát oktatása korszerű gépekkel oktatjuk a szaktanteremben. Minden számítógép internet hozzáférésű. Az oktató-nevelő munkát színvonalas könyvtár segíti.

Összességében a jelenlegi iskola a tervezett fejlesztésekkel megfelelő környezetet biztosít a korszerű oktató–nevelő munkához.

III. NEVELÉSI PROGRAM

Az általános iskola intézményegység tantestülete pedagógiai tevékenységének középpontjában az emberközpontú nevelés áll. Legfontosabb feladatunk a személyiség sokoldalú fejlesztése, az általános emberi értékek továbbadása, a tolerancia képességének kialakítása. Ennek érdekében olyan légkör megteremtése szükséges, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat:

- A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
- A tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk.
- Egyéni képességeiket az oktatás során figyelembe vesszük.
- Megismertetjük a velük szemben támasztott követelményeket.
- Számíthatnak a pedagógusok jóindulatú segítségére.

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelési-oktatói alapelvek olyan általános, lényeges normatív jellegű irányelvek, amelyek a nevelés-oktatás minden területére és formájára kötelező érvénnyel kiterjednek. Intézményünkben az alábbi alapelveknek kell érvényesülniük az intézményi nevelő-oktató munka egész területén:

1.1 Alapelvek

- Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át.
- A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a tanuló aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre.
- Minden tanulónak biztosítjuk egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.
- Esélyegyenlőség elve: hatékony, felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez.
- A kommunikációs- és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét.
- Segítjük a megfelelő továbbtanulási irányt, illetve pályakiválasztást.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- Szeretnénk a német nemzetiségi, a nemzeti és a helyi hagyományokat megismertetni és ápolni iskolánk valamennyi tanulójával.
- Erősítjük a nemzetiségi identitástudatot.
- Az oktató munkát– a hagyományos bevált és a legújabb módszertani és pedagógia tudományi ismeretek szellemében– az életkori sajátosságokkal és egyéni képességekkel hozzuk összhangba.
- A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését:
 - anyanyelvi kommunikáció
 - idegen nyelvi kommunikáció
 - matematikai kompetencia
 - természettudományos és technikai kompetencia
 - digitális kompetencia
 - a hatékony, önálló tanulás
 - szociális és állampolgári kompetencia
 - kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia
 - esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez. Szakszerű integrációs és integrált nevelési gyakorlat megvalósítására törekszünk.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan oktatjuk.

1.2 Pedagógiai programunk célrendszere

A nevelés célja, hogy a felnövekvő nemzedék jobb és tökéletesebb legyen. A nevelés fő területein (értelmi, erkölcsi, testi, technikai és vizuális nevelés) belül az akarat és jellemnevelés feladatát különösen fontosnak tartjuk. A nevelés célját két tényező határozza meg: a társadalmi igények és az iskola használóinak igényei.

- Megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában.
- Erkölcsi érzék fejlesztése, felelősségtudat elmélyítése.
- Nemzeti népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megőrzése.
- Hazaszeretet, magyarságtudat kialakítása, elmélyítése.
- A magyar és egyetemes mellett a német, illetve sváb kultúra megismerése, a német nyelv elsajátítása.
- A német nemzetiségi programban résztvevő tanulók a nemzetiség kultúráját jól ismerő, nyelvet beszélő ifjak legyenek.
- Törvényisztelet, az emberi méltóság, emberi jogok tisztelete, erőszakmentesség.
- A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség, együttműködés és kommunikációs képességek erősítése.
- Szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.
- Önálló kritikai gondolkodás, vitakultúra fejlesztése.
- Reális önismeret és szilárd erkölcsi ítélőképesség kialakítása.
- A tanulók önálló problémamegoldó képességének, készségének és kreativitásának fejlesztése.
- A tanulás iránti érdeklődés és nyitottság erősítése.
- A "tanulás tanulása" és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása.
- A tanulók anyanyelvi kultúrájának, értő olvasáskészségének, beszédképességének fejlesztése.
- Önművelés igényének kialakítása.
- A szociokulturális hátrányok, tanulási esélyegyenlőtlenségek kezelése.
- Tevékenységközpontúság – problémaközpontúság kialakítása.
- Médiatudatosságra nevelés.

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

- Használható eszközszintű, digitális írástudás elsajátítása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók felkészítése során az együttnevelés és a differenciálás szempontja valósuljon meg a személyiségfejlesztő munkában.
- A SNI-s tanulók felnőtté válásának közösségbe való beilleszkedésének elősegítése.
- Kulturális alapkészségek, kulcskompetenciák kialakítása és fejlesztése.
- Az iskolai közösség fejlesztése.
- Partnerkapcsolat fejlesztése a kommunikáció és az információáramlás területén.
- Egységes ellenőrzési, mérési, értékelési rendszer kialakítása, fejlesztése.
- Testi és lelki egészségre nevelés.
- Önképzés, szakmai fejlődés lehetőségeinek biztosítása a pedagógusok számára.
- Multimédiás rendszer alkalmazása az oktatásban.

1.3 Az iskola céljainak megvalósítása érdekében kiemelt feladatok, eszközök, eljárások

FELADAT	ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK
1. Bemeneti mérések elvégzése a kulcskompetenciák kialakítása és fejlesztése érdekében	<ul style="list-style-type: none"> • Tesztek, munkalapok
2. A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése és megerősítése, az egész életen át tartó tanulás megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> • Alkalmazóképes tudást középpontba helyező oktatás • Kompetencia alapú oktatás kiterjesztése • Oldott, feszültségmentes tanár-diák együttműködésén alapuló tanórák, foglalkozások szervezésével a tanulók alapképességeinek fejlesztése (értő olvasás, önálló tanulás, beszédkultúra) • Tanulás tanítása • Projektoktatás, témahét • IKT mint eszköz alkalmazása
3. Szociális képességek fejlesztése, tehetségek gondozása, lemaradók felzárkóztatása	<ul style="list-style-type: none"> • Tanórák alatti kooperatív tanulásszervezési eljárás alkalmazásával • Konfliktuskezelési technikák gyakoroltatásával • Együttműködést igénylő közösségi feladatok megoldásával • Egyéni adottságokhoz igazított differenciált tananyag közvetítéssel, tanulásszervezési eljárással

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

	<ul style="list-style-type: none"> • Szakkörökkel • Egyéni foglalkozások, korrepetálások, csoportbontások alkalmazásával • Tantárgyi, sport- és kulturális versenyekre való felkészítéssel, versenyeztetéssel
4. A tanulók önismeretének fejlesztése, továbbtanulás segítése	<ul style="list-style-type: none"> • Osztályfőnöki órákon információk szerzése a továbbtanulásról (jelentkezés módja, iskolatípusok megismertetése) • Pályaválasztási tanácsadással • Középiskolák nyílt tanítási napjaira, előkészítő foglalkozásaira irányítás • IKT, mint eszköz alkalmazása
5. Környezet- és természetvédelemre nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Természet- és környezetvédelmi program működtetésével • Természetjárással, erdei iskola megszervezésével • Természetismeret és a hon- és népismeret tantárgy tananyag tartalmának kiegészítése a közvetlen és tágabb lakókörnyezet megismerésével
6. Egészséges életmód kialakítására irányuló nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségnevelő programok működtetésével • Személyes példamutatással • Mindennapos testnevelés biztosításával
7. Kulturált magatartás, szokásrend kialakítása, az iskolai fegyelem erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • A házirendben megfogalmazottakkal összhangban a megjelenés, megszólítás, megszólalás, köszönés, kortársakkal – felnőttekkel szembeni tiszteletudó viselkedés megkövetelésével • A másság elismertetésével (a testi vagy szellemi fogyatékos, etnikai hovatartozás, vallási hovatartozás elfogadtatásával) • osztályfőnöki órákon beszélgetés, példa, audiovizuális ismerethordozók segítségével
8. Közvetlen és tágabb lakókörnyezettel kialakított élő kapcsolat ápolása, fenntartása, fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Közös rendezvények, műsorok, ünnepek szervezésével, hagyományápolással
9. Információs-technikai jártasság kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • SDT, internet és számítástechnikai eszközök használatával számítástechnika és más tanórákon • IKT mint eszköz alkalmazása
10. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életésélyeinek javítása, hátránykompenzáció	<ul style="list-style-type: none"> • Befogadó intézményi környezet megteremtésével • IPR eszközrendszer alkalmazásával (projektpedagógia, drámapedagógia, szöveges értékelés, fejlesztési terv stb.) • Ösztöndíjpályázatokkal, segélyezési javaslatokkal • Kedvezményes étkeztetés, egész napos iskolai foglalkozások biztosításával • Hatékony ifjúságvédelmi tevékenységgel
11. A német nemzetiségi kisebbségi tanulók identitástudatának erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • Német nemzetiségi nyelvoktató program • Testvériskolai kapcsolat kialakításának lehetősége • Helyi kisebbségi önkormányzattal közösen

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

	szervezett hagyományőrző programok
12. Sajátos nevelési igényű tanulók életesélyeinek javítása	<ul style="list-style-type: none">• 32/2012.(X.08.) EMMI rendelet szerinti nevelés-oktatás megszervezésével• Egyéni fejlesztő foglalkozásokkal

1.4 A NAT-ban megjelenő kulcskompetenciák a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományos és technikai kompetencia
- digitális kompetencia
- a hatékony, önálló tanulás
- szociális és állampolgári kompetencia
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai–művészeti tudatosság és kifejezőképeség

1.5 A NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatok:

- Énkép, önismeret
- Hon- és népismeret
- Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Gazdasági nevelés
- Környezettudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Testi és lelki egészség
- Felkészülés a családi lét szerepeire

A kulcskompetenciák megalapozását, az alapkészségek és - képességek fejlesztését a kompetencia alapú oktatás megvalósulása nagymértékben segíti, melynek alapelemei:

- a hasznosítható tudás
- az ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés
- az alkalmazáshoz szükséges attitűdök kialakítása.

A kulcskompetenciák megalapozásának, az alapkészségek és –képességek fejlesztésének kiemelten javasolt módszerei, munkaformái:

- kooperatív tanulás

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- projektmódszer, projekt alapú oktatás, moduláris oktatás
- egyéni foglalkoztatás, páros munka, csoportmunka
- differenciált, személyre szabott tanulásszervezés
- digitális írástudás.

1.6 Kulcskompetenciák kialakítása

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák: amelyekre minden embernek szüksége van a személyes boldoguláshoz és fejlődéshez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

A kompetenciák nagy része fedi egymást. Hasonló egymásra építettséget jelent a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonya is.

- tanárok külső továbbképzéseken való részvétele
- belső továbbképzések, önképzés,
- mentorálási program
- szaktanácsadás igénybe vétele

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása.

- a személyiség komplex megismerése
- tehetségazonosítás
- tanulási problémák felismerése, tanulási nehézségek, zavarok, akadályozottság
- részképesség-zavarok kiszűrése
- tanulási stratégiák és módszerek megismerése.

Ezek a módszerek és munkaformák alkalmasak arra, hogy a frontális osztálymunkát együttműködésen alapuló tanulási stratégiák váltsák fel.

A kompetencia alapú oktatás célja az, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek– nem lemondva az ismeretek elsajátításáról–, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik.

„Kompetencia alapú fejlesztésen a készségek, képességek fejlesztését, az alkalmazás-képes tudást középpontba helyező oktatást értjük.” (Suli Nova)

1.7 A kompetencia alapú oktatás céljai

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A kompetencia alapú oktatás elterjesztése.

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

- A kompetencia alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése és megvalósítása.
- A nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése.
- Az esélyegyenlőség érvényesítése.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése.
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Egyéni fejlesztési tervek készítése.
- Digitális írástudás elterjesztése.

Intézményünkben nyertes TAMOP 3.1.4. Kompetencia alapú oktatás pályázat keretében a 2009/2010-es tanévtől az alábbi változások indultak be az oktatás területén:

- Erőforrás fejlesztés: a kompetencia alapú oktatáshoz szükséges pedagógusi kompetenciák fejlesztése
- Tanórai tevékenység megújulása a kompetencia alapú oktatással az alábbi területeken:
 - A – típusú szövegértés és matematika programcsomagok alkalmazása, melyek a matematika és az anyanyelv (magyar) műveltségterület egészét lefedik
 - B – típusú idegen nyelvi programcsomag, amely a szövegértés-szövegalkotás fejlesztésére irányuló és arra mintát adó modulokat tartalmaz az adott műveltségterület tananyagához illeszkedve

A fejlesztésbe bevont csoportok száma Mérken 7, Vállajon 4 tanulócsoporthoz, a programban résztvevő pedagógusok száma Mérken 7 fő, Vállajon 4 fő. Intézményvezetés: Mérc 2 fő, Vállaj 1 fő.

Szakmai vezetés: mindkét községben 1-1 fő.

A TAMOP 3.1.4 Kompetencia alapú oktatás fenntarthatósága intézményünkben

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság				
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag	+ (szövegértés, szövegalkotás, matematika)	+	+	+	+	+
Egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	+ (idegen nyelv német)	+	+	+	+	+
Tantárgytömbösített oktatás a	5	10	15			

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

szakrendszerű oktatásban (5-10-15 %)						
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	+	+	+			
Digitális tartalmak, taneszközök használata (25%)	25	25	25	25	25	25
A hátrányos helyzetű és SNI-s tanulók esélyegyenlőségének javítása	+	+	+	+	+	+
Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése	+	+	+	+	+	+
Önálló intézményi innováció megvalósítása	+	+	+	+	+	+
Jó gyakorlat átvétele	+					

A fenntarthatóság ideje alatt minden évben 2 témahetet, 2 három hetet meghaladó projektet kell tartanunk, valamint meg kell szerveznünk az erdei iskolát.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
1. Anyanyelvi kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló rendelkezzen az életkori sajátosságának megfelelő anyanyelvi ismerettel (szókincs, szövegalkotás stb.) A szóbeli és írásbeli kommunikáció elsajátítása Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése Magyarságtudat erősítése, nemzeti és iskolai hagyományok ápolása Együttműködési készség 	<p>Megfelelő szókincs kialakítása adott szövegkörnyezeten keresztül:</p> <ul style="list-style-type: none"> szépirodalom ismeretközlő dokumentum szövegeken keresztül önmegvalósítás lehetőségének megteremtése tehetséggondozás, felzárkóztatás Európához való tartozás tudatának erősítése A tanulás tanítása 	A tanuló az adott helyzetben az életkori sajátosságának megfelelő módon tudja megfogalmazni és kifejezni a mondanivalóját.	Írott és szóbeli kommunikáció jában – a megfelelő észlelés-értés szintjén – saját kompenzáló technikái kialakításával lényegét kiemeli, összefüggéseket felismer; mondataalkotás a grammatikailag megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> fogalomalkotás szövegértelmezés szövegalkotás véleménynyilvánítás szituációs játékok kooperatív tanulás multimédiás rendszer alkalmazása projekt módszer moduláris oktatás változatos munkaformák drámajáték differenciált személyre szabott tanulásszervezés önértékelési eljárások gazdagítása beszédértés helyzetfelismerés önismeret szabálytudat, felelősség 	<ul style="list-style-type: none"> tanulási motívációt fokozó tanítási modell közlés magyarázat beszélgetés felfedezéses tanulás aktív fogalomalkotás

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
2. Idegen nyelvi kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek megfelelően használja a tanult idegen nyelvet Alakuljon ki és növekedjen a tanulóknak a nyelvtanuláshoz való pozitív beállítódás, az adott idegen nyelv iránti motiváció és érdeklődés. Maradjon meg, illetve növekedjen a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágy. Növekedjen a tanuló kreativitása a nyelvhasználatban, illetve a nyelv- 	<p>Megfelelő szókincsfejlesztésen keresztül:</p> <ul style="list-style-type: none"> fejlesszük a tanuló kommunikációs készségét más népek kultúrájának megismerését 	<p>A hallott és olvasott idegen nyelvű szöveg értése Írás- és beszéd-készség mérhető fejlődése</p>	<p>Valós beszédhelyzetekben egyszerű információkat tud adni és kérni.</p>	<p>A beszéd-, szöveges gyakorlatok végzése:</p> <ul style="list-style-type: none"> szövegolvasás szövegértés szövegalkotás szituációs játékok párbeszéd szerepjáték egyéni előadások portfólió egymás értékelése tanulói önértékelés csoport megbeszélés 	<p>- képességhez igazodó tartalmi differenciálás, diszlexiás, dízgráfias tanulóknál elsősorban auditív megközelítéssel</p>

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

	<p>órán alkalmazott tevékenységek végzésében.</p> <ul style="list-style-type: none">• Növekedjen a tanuló interkulturális nyitottsága, a tanuló törekedjen a célnyelvi kultúra minél szélesebb körű megismerésére.• Növekedjen a tanuló önismertete, önbizalma, önbecsülése.• Fokozatosan alakuljon ki és növekedjen a tanuló együttműködésre való képessége.• A tanuló ismerje meg alapvető nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, és ezeket részben tanári segítséggel, részben önállóan kezdje alkalmazni.					
--	--	--	--	--	--	--

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
3. Matematikai	Matematikai gondolkodás fejlesztése az összefüggések megláttatása Fejlesztés központúság Esélyegyenlőtlenség csökkentése	Szaknyelv használata, fejlesztése Logikus gondolkodásra való törekvés Matematikai ismeretek és a mindennapi problémák összekapcsolása	Követni és értékelni tudja matematikai problémákat alkalmazza az ismerős eljárásokat tudja jelölni az adatokat a grafikonok ábrázolása és olvasása során elemezze a kapott adatokat	Gyakorlottság a becslés, kerekítés, fejszámolás, számológép használat területén egyéni fejlődési ütemhez alkalmazkodó , bővülő számkörben. Megfelelő matematikai tartalmú szókincs értése, alkalmazása feladatmegoldásokban. Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, megoldási terv készítése.	<ul style="list-style-type: none"> • alpműveletek gyakoroltatása • összefüggések keresése-elemzése • eszközhasználat • modellalkotás • moduláris oktatás • projektmódszer • grafikon készítése, olvasása • táblázat készítése, olvasás 	cselekedtetés szemléltetés egyszerű, átlátható ábrákkal algoritmus-követés , megjegyzés, alkalmazás analógia felismerés-alkalmazás interiorizációs stratégia kondicionálás, gyakorlás - probléma-felvető módszer

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
4. Természettudományos és technikai	A környezetünkben lévő jelenségek, változások, törvényszerűségek megismerése és megértése.	A magyarázatokon, tapasztalatokon, előrejelzéseken keresztül tegyük láthatóvá, tapasztalhatóvá a tanulók számára a környezeti változások ok-okozati összefüggéseit.	A természettudományos és a műszaki ismeretek összekapcsolása a hétköznapi életben felmerülő problémák során.	Megismerési módszerek elsajátítása (megfigyelés, összehasonlítás stb.), folyamatok nyomon követésének képessége. Ok-okozati kapcsolatok felismerése a változások megfigyelése során.	<ul style="list-style-type: none"> • környezettudatos magatartás kialakítása • kísérletezés • új technológiák, berendezések megismerése, működtetése • kritikai állásfoglalás az áltudomány és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. 	aktív fogalomalkotás szemléltetés asszociációs stratégia deduktív tanulási stratégia

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
5. Digitális	Az információs társadalom technológiáinak biztos és kritikus használata.	Komplex információ előállításán keresztül segítsük az eszközök használatát , és erősítjük a felkészülésben, kutatásban való szerepüket.	Felismerje az adott problémán keresztül az információ hitelességet és megbízhatóságát.	A gyakorlati életben használt legfontosabb írásos formátumokat tudja esztétikusan kialakítani. Problémáját fogalmazza meg olyan pontossággal, hogy a számítógép érdemi segítséget jelentsen.	Információ: <ul style="list-style-type: none"> • felismerés • visszakeresés • értékelés • tárolás • előállítás • bemutatás • csere Hálózati kommunikáció használata	- információ átadás-átvétel - lényeglátás képességének tanulása - szókincsbővítés, szövegértés, szövegalkotás - a megértést szolgáló technikák ismerete, alkalmazása

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetenci a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
6. Hatékony, önálló tanulás	A folyamatosan kialakuló életpaszttal valamint a szerzett tudás segítse elő az eredményes tanulást.	<p>A tanulás iránti igény felkeltése.</p> <p>A tanuló hozzásegítése az egyéni tanulási stratégiájának kialakításához.</p> <p>Az önismeret tudatában képes legyen megtalálni a számára megfelelő oktatási és képzési lehetőségeket.</p>	<p>A tanulás iránti motiváció megléte.</p> <p>Az ismeretek hatékony felhasználásán keresztül aktívan részt vesz a közös munkában, és tudását megosztja másokkal.</p>	<p>Helyes önértékeléssel olyan érzelmi viszonyulások kialakulása, amely lehetővé teszi az egyéni kompenzáló technikák kialakulását, a figyelem irányításának tudatosságát, a kérdés értelmeségét, kultúráját, az emlékezetbe vésés jellemzőit és az eredményért való felelősségvállalást</p>	<p>Képzési lehetőségek ismertetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útmutatás • támogatás <p>Tanulási technikák elsajátíttatása. Informális tanulás</p>	<p>Tanulási motivációt fokozó tanítási modell Kondicionálás, gyakorlás</p> <p>- az értő olvasás fejlesztése</p> <p>- számítógépen való írás eszközzé tétele</p> <p>Önismeretet elősegítő programcsomagok</p>

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
7. Szociális és állampolgári	Alkotó módon, aktívan és felelősségteljesen vegyen részt szűkebb és tágabb környezete életében és annak pozitív irányú alakításában.	A társadalmi és kulturális normák kialakításán keresztül valósuljon meg az egyén és a közösség kritikus és kreatív együttműködése.	A tanuló magatartásában megnyilvánul: <ul style="list-style-type: none"> • közügyekben való hatékony részvétel • tolerancia a különböző vallási, etnikai és kulturális csoportok iránt • kötődés a szűkebb közösségéhez lakóhelyéhez, hazájához, és az EU-hoz. 	-Önmaguk elfogadásán keresztül nyitott és érdeklődővé válnak a sokféleségre. -Tisztában vannak jogaikkal és a betartandó alapvető magatartási szabályokkal, normákkal. Törekednek a környezetükkel való harmonikus kapcsolatra.	Együttélési technikák alkalmazása: <ul style="list-style-type: none"> • közös értékek elfogadása, tiszteletben tartása • demokratikus értékek kinyilvánítása • tolerancia megléte • felelősségérzet kialakítása • alkotó részvétel 	megbeszélés, beszélgetés közlés, magyarázat szituációs játékok kooperatív módszer

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
8. Kezdeményező- képesség és vállalkozói kompetencia	A közeli és távoli célok érdekében a tanuló képes a kínálkozó lehetőségek érdekében egyéni terveket készíteni és végrehajtani.	A tanuló az iskolai mikró és makroközösségeinek kihívásán keresztül tapasztalhatta meg: <ul style="list-style-type: none"> • a kezdeményezés • a vállalkozás • a kínálkozó lehetőségek megragadását. 	A tanuló tudjon a céljainak megfelelően egyéni terveket készíteni és azt végrehajtani.	Az esetlegesen hiányzó funkcióik ismerete mellett az ép funkciók gyakorlása, amely hozzásegíti az egyéni boldoguláshoz. (érdekérvényesítés, tervezés és végrehajtás végigvitele, megbízhatóság, felelősségvállalás stb.)	Feladatokon keresztül valósuljon meg: <ul style="list-style-type: none"> • tervezés – elemzés - kockázatfelmérés • szervezés (egyéni, csoport) • irányítás • vezetés • értékelés 	Célirányosan szervezett szabadidős tevékenységekben és természetes élethelyzetekben-foglalkozások megismerése - felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok - személyközi kapcsolatok elemzése konkrét esetek kapcsán

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kulcskompetencia a Terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
9. Esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőké- peség	A tanuló váljon nyitott, érdeklődő, fogékony és kreatív személyiséggé a művészetek iránt.	A széleskörű oktató- nevelő munkán keresztül mutassunk rá a hazai, az emberjogi és az egyetemes kulturális örökség fontosságára.	Alakuljon ki: <ul style="list-style-type: none"> • a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésére irányuló igény • a mindennapi élet során az esztétikum fontosságának megértése 	Nyitottság, fogékonyság, a kreatív művészi kifejezések sokfélesége iránt. A reális önértékelés kialakulásával az egyéni stílus kialakulása, véleményalkotás a különböző művészi ágak érzelmeket megmozgató hatásáról.	<ul style="list-style-type: none"> • Műalkotások elemzése • Nézőpontok összevetése • Következtetések levonása • Kulturális intézmények látogatása • Alkotó részvétel 	<ul style="list-style-type: none"> - bemutatás - szemléltetés, - filmvetítés - divat stílusok, műalkotások hatáselemzése - lakberendező programok

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség olyan egyedi és megismételhetetlen, dinamikus, funkcionális rendszer, amely veleszületett testi és idegrendszeri sajátosságai bázisán, a társadalmi és természeti környezettel való folytonos kölcsönhatásban, állandó fejlődés és változás folyamatában, „éntudata” birtokában többé-kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát.

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és ezek eredője. Az emberben az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában van benne. A környezeti hatások – társadalom, nevelőintézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés–oktatás személyiségformáló hatása.

Ezért tekinti iskolánk kiemelkedően fontos– az oktatási és nevelési folyamat egészét átszövő - feladatának a személyiségfejlesztést. Az integráció vállalása az átlagosnál is hangsúlyosabbá teszi a gyermekek toleranciára és a másság elfogadására való nevelését. Annak megtapasztalását és megértését, hogy minden személyiség egyformán értékes és fontos.

Hogy el tudjunk fogadni másokat, hogy kapcsolatba tudjunk lépni másokkal, ahhoz önmagunkról s a másik személyiségéről nyert benyomásainkat is pontosítanunk kell. Ehhez önismeret, kíváncsiság, a beleélés és az együttérzés képessége szükséges, s az a kölcsönös megbecsülés és bizalom, amely a kapcsolattartás nélkülözhetetlen eszköze. A tanulók személyiségfejlesztése, harmonikus öröm- és alkotóképes emberré nevelése megkívánja azt a nevelési többletet, amelyben a világra vonatkozó ismeretekkel szinkronban fejlesztjük neveltjeink belső, pszichikus világát, társas kapcsolati és egyedi készségeit is.

2.1 Kapcsolódó szükséges nevelési tényezők

- a nevelő: a neveltek által elfogadott, kiképzett szakember
- a nevelt: az a meghatározott életkorú, meghatározott adottságokkal rendelkező egyén, aki az általa elfogadott nevelő irányításával és segítségével képes és kész a nevelő tartalom elsajátítására

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a nevelő-nevelt viszony: a nevelők és a neveltek tartós együttműködésének szociális, pedagógiai és szociálpszichológiai alapja, amely feltételezi az együttműködést
- a nevelési tartalom: a kultúrkör által mindenki számára szükségesnek tartott és előírt követelmény, tevékenység és értékelési szempontrendszer.

A személyiség legfontosabb összetevői: értelem, érzelem, akarat, jellem.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok a különböző tanórai, illetve tanórán kívüli tevékenységek során valósulnak meg.

A kötelező és választható tanórák és a tanórán kívüli foglalkozások keretében végzett személyiségfejlesztés során a nevelő a környezettel való hatékony kölcsönhatás, eredményes problémamegoldás révén viselkedési modellt válhat a tanulók számára. A nevelő szervező tevékenységének eredményeként kialakulhatnak a tanulók képességeinek, igényeinek megfelelő helyzetek, feladatok, az aktivitásuk mozgásba lendül.

Ezért a **személyiségfejlesztésben** csak az olyan nevelő lehet hatékony, aki:

- magas szintű szakmai tudással
- módszertani ügyességgel
- érzelemgazdagsággal rendelkezik
- értékrendje, hite van
- alapos, lelkiismeretes, következetes
- gyermekközpontú
- konfliktuskezelő
- találékony és rugalmas.

A nevelő személyisége alapvető jelentőségű az oktatás-nevelés keretein belül, hiszen az 1-4. osztályban jellemző a szerepazonosulás, az 5-8. osztályban a gyerekek a tanárra vetítik a szülő kapcsolatát, ambivalenciát, a leválás dilemmáját.

A nevelő személyisége oly sokoldalúan fejlett, érett, minden tekintetben kifogástalan kell legyen, hogy sokak szerint a „jó tanár” meghatározása inkább tekinthető pozitív tulajdonságok felemelő gyűjteményének, mint valódi meghatározásnak. A nevelő személyiségének gazdagítására sokféle csoportos fejlesztő módszer áll rendelkezésre.

2.2 Tanulóink általános emberi személyiségvonásainak fejlesztése

Az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása:

- szeretet / családtagok, társak, közösség, haza iránt /

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- megvetés a szeretettek külső és belső ellenségei iránt; személyek, elvek, bűnök iránt
- tisztelete az értéknek, elkötelezettség.

Az akaraterő fejlesztése:

- céltudatosság, elhatározottság, döntési képesség
- kitartás, a kudarcok és akadályok leküzdésének képessége.

Becsületesség:

- jó, rossz, helyes, helytelen, igaz-hamis felismerése
- őszinteség, a felelősség vállalása
- hűség elvekhez, közösségekhez, emberekhez, önmagához: állhatatosság
- az igaz ügy szolgálata, lelkiismeretesség.

Önismeret, önfejlesztés:

- a testi és lelki tulajdonságok, adottságok, az erények és hibák ismerete
- igényesség önmagával szemben, törekvés a javításra, fejlődésre
- öntudat, kellő önbecsülés.

A tanuláshoz való viszony:

- a tanulás, mint személyiségfejlesztés céljának ismerete, közelebbi és távolabbi célok kitűzése
- szorgalom, többre való törekvés
- a gondolkodás és a gondolkodási műveletek képessége /megfigyelés, elemzés, osztályozás, törvény- és szabályalkotás, emlékezet, asszociáció, következtetés, kombinálás.../
- alkotóképesség
- kötelességtudat
- önművelődés igényének kialakítása, erősítése.

Illemtudat:

- a helyzet felismerésének, elemzésének, az ahhoz való alkalmazkodásnak a képessége
- az udvarias, illedelmes, de természetes viselkedés szokása. (pl.: beszéd, mozgás, öltözködés).

2.3 A tudásanyag és tevékenységi körének fejlesztése

Kommunikációs nevelés, képzés:

- beszéd, olvasás- és írástechnika,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- szövegértés, szövegalkotás.

Metakommunikáció:

- nyelvi illem / beszédhelyzet: ki, mit kinek, mikor mond és hogyan mondja / a mindennapi társas kapcsolatok és az alkalmi megszólítás műfajai és stílusa,
- informatikai alapismeretek
- idegen nyelvi ismeretek.

Társadalmi, történelmi, politikai, állampolgári nevelés:

- a magyar történelem legfőbb eseményei, vonulatai, a lakóhely történetének főbb eseményei
- társadalmi, politikai, gazdasági rendünk jellemzői /államigazgatás /, politikai, társadalmi szervezete
- állampolgári jogok és kötelességek: bevezetés az ügyviteli rendbe
- hivatalok hatáskörei: ügyiratok fogalmazása, űrlapok kitöltése
- a szomszédos államok és nemzetek ismerete
- a történelmi korok ismérvei, a vallásról, felekezetekről, az egyházak szerepe a történelemben és a művészetekben.

Természettudományos nevelés:

- a tudomány fejlődése, ágai, szerepe az emberiség fejlődésében
- alapvető ismeretek, összefüggések és törvények biológiából, kémiából, fizikából és földrajzból
- a tudományos megismerés alapjai, módszerei / a megfigyelés, anyaggyűjtés elemzés, osztályozás és általánosítás /.

Matematikai nevelés:

- becslések, viszonyítások, mérések /sík, tér, térfogat, idő, tömeg mérésegységei/
- számjegyek, viszony- és műveleti jegyek
- matematikai alpműveletek:
 - = problémamegoldás matematikai alpműveletekkel
 - = problémamegoldás menete és módszerei
- sík és térformák, geometriai ábrázolások és műveletek alapjai.

Műelemzés:

- zenetörténelmi áttekintés /főbb korszakok, képviselőik/
- az éneklés megszerettetése
- egy - és többszólamú művek ismerete, megszólaltatása
- hangversenylátogatás.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Képzőművészeti nevelés:

- az ábrázolási technikák ismerete, jártasság az alapvető technikákban
- építészeti, képzőművészeti alkotások elemzésében való jártasság
- művészettörténeti áttekintés
- a manuális készség fejlesztése.

Dramatizációs nevelés:

- színházismeret, a színháztörténet áttekintése
- dramatizáció, a drámai műfajok jellemzői
- a színjátszás alapelemeiben való jártasság, vers- és prózamondás
- a bábjáték típusai: a bábkészítés, mozgatás technikája
- színház és bábelőadás látogatása.

Mozgásművészeti nevelés:

- a testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése, esztétikuma
- a táncfajták jellemzői
- alaplépések, egyszerű kombinációk ismerete
- a művészi torna alapjainak ismerete és gyakorlata
- a pantomim alapjainak ismerete.

Számítástechnikai alapismeretek:

- egy operációs rendszer és programozási nyelv megismerése.

Technikai nevelés:

- a mindennapi életben szükséges technikai, ismereti és jártassági anyagok, a technikai szemlélet, látásmód megalapozása
- a mindennapok gyakorlatában használatos anyagok, eszközök és használatuk módjának ismerete, készsége
- a matematikában, fizikában, kémiában, biológiában tanultak alkalmazásának alapelemei az anyagok feldolgozásában
- a manuális készségek fejlesztése
- az alapvető szakrajzok olvasása és készítése.

Esztétikai nevelés:

- a szép és rút, esztétikailag értékes és értéktelen megkülönböztetése
- a szépirodalmi ismeretek és képességek alapjai:
 - = irodalomtörténeti áttekintés / legfőbb korszakok, a legnagyobb költőink pályaképének jellemzői
 - = műfaji alapismeretek

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

= szépirodalmi stílus jellegzetes eszközei: a gyakori versformák, lírai és epikai művek elemzésében való jártasság, az olvasás megszerettetése
= szemelvények szó szerinti tudása.

Zenei nevelés:

- zenei írás – olvasás
- dallam – szöveg – előadás harmóniája
- hangszeres és énekes műfajok, stílusok legjellemzőbb jegyei.

Szomatikus nevelés:

- a mozgás, játék és sportművészet és műveltség fejlesztése
- az alapvető fizikai képességek, teherbíró-képesség, edzettség fejlesztése
- az igény kialakítása a szellemi – fizikai harmónia biztosítására
- az egészséges életmód alapkövetelményeinek ismerete és gyakorlata/ helyes táplálkozás, öltözködés, napirend.../
- a személyi és környezeti higiénára való nevelés
- az elsősegélynyújtás alapelemei.

3. Egészségnevelési program

3.1 Mi az egészség?

Az egészségről alkotott nézetek nagyon változatosak, az egészség többféleképpen is definiálható. Az egyszerű megközelítések mellett léteznek átfogó filozofikus vagy morális felfogások is. Másképp gondolkodnak az egészségről a laikusok és másképp az egészségügyben dolgozók, de a különböző kultúrákban, társadalmakban ugyancsak eltérő módon vélekednek és beszélnek róla.

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Fontos, hogy az egészségfogalom kiterjedt jelentéstartalma miatt az adott helyzethez igazodó szempontok kerüljenek előtérbe, melyek meghatározzák az elsődleges feladatokat is. Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki.

3.2 Mi az egészségfejlesztés?

Az egészségfejlesztés fogalma viszonylag újkeletű, ennek ellenére gyökerei sok – sok évre nyúlnak vissza.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kezdetben a fő célkitűzés a megfelelő higiénés szokások bevezetése és elterjesztése volt. Később a környezeti és biológiai tényezők változása által okozott betegségek kerültek előtérbe. Így a figyelem középpontjába az életmód változtatás, az átfogó védőoltási és szűrési rendszerek kerültek. Ezekkel az intézkedésekkel a járványok kezelhetőkké váltak.

A krónikus megbetegedések megjelenésével és elterjedésével különböző egészségnevelési kampányok jöttek létre.

Bebizonyosodott azonban, hogy a nevelési folyamatba illeszthető ismeretátadás, az ismeretek bővítése önmagukban nem eredményezi az egyes ember szintjén az életmód tartós megváltozását.

Az ismeretcentrikus megközelítések egymagukban nem értek el kedvező eredményt. Nyilvánvalóvá vált, hogy csak újabb eszközök bevonásával válhat valóban hatékonyá az egészségnevelési munka.

Így napjainkban az egészség- megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Olyan életmódbeli alternatívákat kínál, amelyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik az egészségesebb életforma kiválasztására. Így az egészségmegőrzés a mindennapi élet részévé válik, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását. Az egészségmegőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését, ezen kívül szakmapolitikai változásokat feltételez, mivel a politikai és környezeti tényezők nagymértékben befolyásolják az egészséget.

Az iskola által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok az iskolában végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési- oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

3.3 Az életmód szerepe

A népegészségügy mérései kedvezőtlen életkilátási képet mutatnak. Az okokat két téma köré csoportosítják.

- az egészségre ártalmas viselkedési módok gyakoriságának alakulása
- a gazdasági – társadalmi környezet minősége.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az életmódot nem kiváltó oknak kell tekintenünk, hanem okozatnak. Az életmód meghatározza az egészségi állapot alakulását. Az egészségi állapot viszont csak akkor változik, ha az életmód megváltozásában szerepet játszó okokat megszüntetjük.

Ha az egészségi állapotban pozitív változásokat szeretnénk elérni, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtani. A beavatkozásra a legeredményesebb időszak az általános iskolában eltöltött nyolc év, mert ebben a korban legintenzívebb a tanulási időszak. Ebben a munkában a család és az iskolai környezet támogatását is el kell nyerni.

A harmonikus személyiségtől elválaszthatatlan a kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és konfliktusok kezelésében való jártasság. A megfelelő önbizalom, a közösséghez való tartozás, a párkapcsolatok alakításának képessége nélkül elvesz az önirányítás képessége, az egyén egyre kevésbé érez felelősséget saját sorsának alakításáért. Az egyensúly felborul, a labilis személyiség kapaszkodót keres és ideiglenesen talál is a pótszerekekben, pótcselekvésekben. A megfelelő prevenció tartalmát a képességek és készségek határozzák meg.

3.4 Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de a közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában. Ezen elvi megfontolások a következőkben foglalhatók össze:

- Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.
- Az alapfokú iskolák tanulóinak személyiségfejlődése, az értékek és az ismeretek elsajátítása szempontjából még olyan periódusban vannak, amelyek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában. Ennek a korosztálynak egészségmagatartása határozza meg a jövő felnőtt lakosságának egészségi állapotát.
- Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának kitüntetett színtere az iskola.
- Az iskola nem elszigetelten tevékenykedik, hanem más társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így egészségnevelésével hatást gyakorol az iskola szűkebb és tágabb környezetére.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskola tehát olyan keretet adhat, melynek segítségével mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.

Az egészségnevelés a NAT közös követelményeiben áthatja az iskolai élet valamennyi színterét.

Az egészségnevelés:

- a legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja
- tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység
- tömegmértű, mert kiterjed a lakosság minden rétegére
- tudományosan megalapozott
- helyes cselekvésre serkentő.

3.5 Alapelvek

- Minden tanuló joga és vágya, hogy egészséges, boldog életet éljen.
- Érjük el, hogy az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Váljon az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részévé, mert az egészséges életmód ismerete éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.
- Tudatosuljon, hogy az egészség, mint meghatározó társadalmi és személyi erőforrás biztos befektetés a társadalom számára.
- Váljon egyértelművé, hogy az egészség segíti a tanulókat céljaik megvalósításában, igényeik nagyobb fokú kielégítésében, a környezethez való alkalmazkodásukban, valamint a teljesítményük növelésében.
- Legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, mert az egészség nélkülözhetetlen eszköze a kiegyensúlyozott, boldog és sikeres életnek.
- Ismerjék fel a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapotok – okozati összefüggéseit.
- Rendelkezzenek elegendő tudással és ismerettel, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsülik meg ezeket.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Életkoruknak megfelelően ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt hatását, a betegségek, sérülések elkerülését az egészség megőrzését.
- Legyenek ismereteik a prevenció eljárások fő formáiról.
- Alapvető igénnyé válják a szellemi tevékenységekhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka és a pihenőidő megfelelő aránya illetve, a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.
- Álljon az egészség mint életvezetési érték a tanórán belül és az azon kívüli szabadidős programok középpontjában.

3.6 Az egészségnevelés célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben, vagyis:

- Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.
- A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés, az egészségi állapot között.
- Alakuljon ki a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.
- A tanulók értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik.
- A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- A tanulók készség szintjén alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Alakuljon ki a tanulóknál az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek és a helyi környezetüknek.
- A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer fogyasztást, a dohányzást a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és szexuális fejlődést.
- Ismerjék a társas kapcsolatok egészségi – etikai kérdéseit.
- Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

3.7 Az egészségnevelés feladatai

- A legalapvetőbb, egészségnevelési ismeretek megismertetése, ismeretközlés, oktatás egyéb információ útján.
- Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Adjon ismeretet a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermekek ifjak egészségi állapotát javítják.
- Az egészségnevelés feladata, hogy neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére.
- Meg kell tanítani a tanulókat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- Az egészségnevelés feladata, hogy a gyermeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás kialakulásának megelőzésére nevelje. Alkohol- és dohánytermék nem árusítható az iskolában, valamint az iskola közvetlen környezetében tilos ezen termékek fogyasztása. A tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- Építeni kell a tanulók előismereteire, tájékozottságára.
- Figyelembe kell venni a tanulók életkori jellemzőit, adottságait, szükségleteit, igényeit.

3.8 Az egészségnevelés területei

Az iskola mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen a következő területekre terjednek ki:

- Egészség – betegség
- Egészséges táplálkozás – mozgás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- A testi és lelki egészség fejlesztése
- Napirend – a szabadidő helyes felhasználása
- Testápolás – személyi higiéné – és az öltözködés
- Családi élet jelentősége
- Kortárskapcsolatok
- Káros szenvedélyek – helyes döntések, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- Szexualitás
- Egészséges környezet és védelme
- Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás
- Bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.

3.9 Módszerek, eszközök

- Az előadás hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, a tanulók életkorának megfelelő.
- Tegyük mozgalmassá a tanulást, az ismeretszerzést. Építsünk a tanulók kíváncsiságára, az ismerkedés és együttműködés sokféleségére.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Témától függően rendezzünk játékos formában kerekasztal vitákat orvos, védőnő, jogász, rendőr, szülő, pedagógus közreműködésével.
- A vita módszere fejleszti a vitakultúrát, a helyes szép beszédet, a meggyőző érvelés technikáját és az együttélés szabályainak betartását.
- Illemtani ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására is lehetőség nyílik.
- Az elbeszélés legyen színes, motiváló és élményszerű.
- A megfigyelés a fejlesztési követelményekben hangsúlyos szerepet kap. A tanulók tudjanak ismeretekhez jutni a jelenségek, folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irodalom és könyvtár használata révén. Ha a megfigyelés hosszabb időn át tart, akkor megfigyelési naptárt készíthetnek a tanulók. A közvetlen tapasztalás erősíti a bevést, ahol lehet, ezzel színesítsük a tanulást.
- A szerepjátékok lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik tetteik mozgatórugóit.
- A kísérletezés segíti a tanulókat az ok-okozati összefüggések felismerésében. A felismerés világos és meggyőző, fejleszti a természettudományos gondolkodást.
- Az egészségnevelő plakátok jelentős információhordozók, mozgósító hatásuk sem elhanyagolható.
- A faliújság alkalmas arra, hogy az ügyes gyűjtőmunkákat, a jó feladatmegoldásokat a tanulók hosszabb ideig is tanulmányozhassák, így mód nyílik az adott osztály egészségügyi témáinak, problémáinak konkrét leírására.
- Az egészségnevelési témákkal foglalkozó újságok és folyóiratok segítik az ismeretszerzést, a tanítást.
- Az adott témához a tanulók aktív részvételével rendezett kisebb-nagyobb kiállítások gazdagabb szemléltetést, és erős értelmi, érzelmi motivációt tesznek lehetővé.
- A felsoroltak mellett használhatók a biológia szertár szemléltető anyagai, környezetünkben előforduló egyszerű eszközök, diaképek, videó filmek, applikációs képek, folyóiratok, Internet weboldalak transzparenszek, CD-k stb.

3.10 Fejlesztési követelmények

- Támaszkodjunk minden korcsoportban a tanulók meglévő ismereteire.
- Folyamatosan értelmezzük az egészségnevelés fogalmát.
- Az egészségnevelésre vonatkozó fogalomkészletüket bővítjük, tegyük egyre differenciáltabbá.
- Az egészség és a magatartás szempontjából kritikusnak mondható területekkel (táplálkozás, mozgás, biztonság, az alkohol, a kábítószer, a dohányzás a családi és kortárs kapcsolatok, a környezetvédelem, a személyes higiéné és a szexualitás) nem egymástól elszigetelten, összefüggéseikből kiragadva, hanem kölcsönös kapcsolatrendszerükben foglalkozunk.
- Törekedjünk a test és a lélek harmonikus fejlődésére, a szocializáció folyamatainak elősegítésére, az alapműveltség továbbépítésére, a tanulási stratégiák fejlesztésére.
- Fejlődjön magabiztosságuk, a jövővel szembeni pozitív beállítódottságuk.
- Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük.
- Törekedjünk a helyes erkölcsi szemléletfejlesztésre (társadalmi, nemi és családi élettel kapcsolatban).
- Fejlődjön szociális érzésük.

3.11 Ellenőrzés, értékelés

A tanulókat az egészségnevelési programokban végzett munkájuk alapján értékelni kell. Az ellenőrzés rendszeres munkára ösztönzi a tanulókat. Ismereteik és képességeik fejlődnek. Az ellenőrzés önellenőrzésre, kötelességtudásra nevel, és fejleszti a tanulók önértékelő képességét. Az értékelés történhet: szóban, írásban, iskolarádió és iskolai újságon keresztül, faliújság segítségével, oklevéllel stb.

3.12 Egészségügyi prevenció az iskolában

A prevenció fő formái:

- Elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlása, a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló tevékenységek. (Akkreditált programok alkalmazása: egészséges élet, drogprevenció, DADA-program, életvezetési ismeretek és készségek, táplálkozási programok stb).
- Másodlagos prevenció: az egészséges emberek között végzett időszakos szűrővizsgálatok.

3.13 Az iskolában végzett szűrővizsgálatok

A gyermekkori szűrővizsgálatok különböznek a felnőttkoritól. Mivel a gyermekeknél dinamikus fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészség állapota, hanem a gyermek testi, mozgási, mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük.

Az egyedi fejlődési ütem miatt az orvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

Minimális követelmények a vizsgálatok rendjéről:

- az iskolás gyermeket két évente és a védőoltások beadása előtt meg kell vizsgálni
- a testnevelési csoportbeosztások elkészítése előtt
- táborozás előtt
- az iskolába lépést megelőzően
- amikor a pályaalakalmasságot véleményezik.

A szűrővizsgálatok rendje, mely kiterjed a következő területekre:

- a növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, túlsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés)
- vérnyomásmérés
- mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkas deformitások)
- látás vizsgálat
- hallás vizsgálat
- beszédhibák vizsgálata
- pajzsmirigy vizsgálat
- nemi fejlettség vizsgálata
- fogászati szűrővizsgálat
- tetvességi vizsgálat.

3.14 A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei

A tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében meghatározott feladatkörrel rendelkeznek:

- az ÁNTSZ Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási szerve és munkatársai
- az iskolai – egészségügyi szolgálat szakemberei (iskolaorvos, védőnő, iskolafogorvos)
- az iskola pedagógusai

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a szülők közössége
- nevelési tanácsadó
- logopédiai hálózat
- gyermekjóléti szolgálat
- gyermekpszichiátriai rendelések.

Az ÁNTSZ feladata:

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló törvény a tisztiorvosi szolgálat feladatkörébe rendeli a gyermekintézmények telepítésével és ellenőrzésével kapcsolatos közegészségügyi tevékenységet.

Az iskolai egészségügyi szolgálat közegészségügyi feladata:

- Az iskolai egészségügyi szolgálat jogszabályban rögzített feladatai közé tartozik a közegészségügyi követelmények működés közbeni teljesítésének figyelemmel kísérése, az észlelt hiányosságok jelzése.
- Az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok szervezése, lebonyolítása.
- Szülői értekezleten tájékoztatást adnak a tanulók körében végzett vizsgálatok eredményeiről.
- Bekapcsolódnak a prevenciós munkába.

A pedagógusok közegészségügyi feladatai:

A közegészségügyi szabályok betartatása elsősorban az intézményben dolgozók feladata. A nevelőknek nemcsak a gyermekek érdekében, de saját érdekükben is törekedniük kell a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

A szülők közössége:

Az iskola a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítését, a gyermeket nevelő családokkal, a szülőkkel, gondozókkal együttműködve tudja csak eredményesen megvalósítani.

Nevelési tanácsadó:

A gyermekek tanulási képességeit vizsgálja. A tanácsadó feladata, hogy a tanulási zavarokban, részképesség-zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálatát, a speciális igények felmérését elvégezzék. A továbbhaladás érdekében tanácsokkal látja el a szülőket, a nevelőket. Figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését.

Logopédiai hálózat:

A különböző eredetű beszédhibák korrigálását végzik.

Gyermekjóléti szolgálat:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget. Feladatuk a családok segítése a gyermeknevelésben, a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, a bántalmazott, elhanyagolt gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldása.

Gyermekpszichiátriai rendelés:

A gyermekek és serdülők pszichés zavarait, betegségeit vizsgáló, kezelő egészségügyi intézmények. Feladatuk a gyermekek pszichés problémáinak, fejlődészavarainak és ezek komplex oki hátterének tisztázása, majd ennek megfelelő terápia végzése.

3.15 Az egészségnevelés szakmai programja

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

- iskolai étkeztetés
- mindennapos testmozgás,
- a személyiség fejlődése.

Az egészségnevelési feladatok megoldása:

- a tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, osztályfőnöki óra, testnevelés stb.)
- mindennapos testnevelés bevezetése felmenő rendszerben, diáksportkör szervezése
- a tanórai programon kívüli tevékenységek
- akkreditált programok alkalmazása
- egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése
- balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása
- a szülők bevonása a programokba.

Szeptember

A tevékenység megnevezése: Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Alsó tagozat: A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Az iskola berendezésének megfelelő használata. Mit kell tenni játék közben a biztonságért?

Felső tagozat: Személyi biztonság. Egyedül a közlekedésben. A szabályok szerepe és fontossága. Az alapvető elsősegély nyújtási ismeretek gyakorlása.

Célcsoport:

1 – 8. osztály

Időskála:

szeptember első hete

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskola különböző tevékenységeivel folyamatosan végzett feladat (kirándulások, erdei iskola, tanítási órák stb.).

Módszerek:	Videófilm megtekintése, közlekedési TOTÓ kitöltése, előadás, szituációs játékok, rajz készítése „Mit jelent a biztonság?” címmel.
Értékelési módok:	Gyermekrajzok bemutatása, a közlekedéssel kapcsolatos feladatok értékelése iskolarádióon keresztül.
Felelősök:	Osztályfőnökök, szaktanárok az intézmény technikai dolgozói.
Várt eredmények:	Tudja a pontos címét, telefonszámát és szüleinek elérhetőségét. Ismerje fel és értse a közlekedési jelzéseket. Ismerje a segélyhívó telefonszámokat és azt, hogy mit kell közölnie. Játék közben egymás és saját testi épségére vigyáznia kell. Tudja, hogy a segítségnyújtás és a segélykérés alapvető kötelesség. Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető követelményeit. Meg kell tanulnia a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerését és kezelését.

Október

Tevékenység megnevezése: Testápolás – személyi higiéné – öltözködés

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Ismerjék meg az évszakoknak megfelelő öltözködési szabályokat. Tisztálkodás fontossága. A tisztálkodás eszközei.

Felső tagozat: A testápolás alapja a tisztaság. A bőr a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek. Az életkornak megfelelő öltözködés. Ebben az életkorban a megváltozott fizikai sajátosságok következtében különös figyelmet igényel a személyes higiénével való fokozott foglalkozás.

Időskála: Október második hetében egy témanap.

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás az öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása.

Értékelési módok: Rajzok, képek, tréfás plakátok az osztályok faliújságján.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok

Várt eredmények: A bőr, mint a külvilág és a belső szervezet határa kettős szerepet tölt be. Mint bármely határ, ez is elválaszt és összeköt. Az

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

egészsége nem lehet közömbös senki számára. Az öltözködést ne a szépségideáloknak való megfelelés motiválja, hanem a célszerűség. A személyi higiéné szabályainak betartásával betegségeket előzhetünk meg.

November

Tevékenység megnevezése: *Személyi higiéné – fogak ápolása*

Célcsoport:

1- 8. osztály

Alsó tagozat: Véd meg a fogat! Mese a fogról. „Vendégségben” a fogorvosnál. Miért olyan fontos, hogy fogaink egészségesek legyenek? A lyukas fog.

Felső tagozat: Fogászati problémák. Néhány szó a fluoridokról. A táplálkozás és a száj higiénéje. A fogak alaki rendellenességei. Fogbalesetek.

Időskála:

Témahónap. A tevékenységekkel kapcsolatos feladatok megoldása egy hónapot vesz igénybe.

Módszerek:

A fogászati szűrővizsgálatok lebonyolítása. Plakátok, faliképek az egészséges fogakról. Mese írása az első tejfog elvesztéséről. „Első élményem a fogorvosnál” címmel rajz készítése. Feladatlap megoldása, melynek témája a szájápolás. Kiselőadások szervezése osztályszinten. Plakátok készítése a fogak védelmével kapcsolatban

Értékelési módok:

Az elkészült művekből kiállítás készítése. A legeredményesebb munkák jutalmazása.

Felelősök:

Osztályfőnökök, szaktanárok, védőnő.

Várt eredmények:

A megfelelő táplálkozási szokások kialakulása: sok rágnivaló, kevesebb édesség fogyasztása, édes üdítők kerülése. Gondos fogápolás. Fluoridok alkalmazása. Legyen az iskolában fogmosási lehetőség.

December

Tevékenység megnevezése: *Káros szenvedélyek – helyes döntések*

Célcsoport:

1- 8. osztály

Alsó tagozat: Önismeret. Tükör rólam. Egészséges és biztonságos élet. Veszélyeztető tényezők: élvezeti szerek, környezeti hatások, reklámok hirdetések.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Felső tagozat: Önismeret: Változásaim, a pozitív énem bemutatása, helyem az iskolában, az osztályban. Kísértésnek kitéve: dohányzás, alkohol, veszélyes és tiltott szerek. A legális és illegális szerek, függőség, hozzászokás fogalma, törvényi szabályozása.

Időskála:

Káros szenvedélyek – helyes döntések

Alsó tagozat: témahét. December első hete.

5 - 8. osztályig témahét, mely a későbbiekben tovább folytatódik.

Módszerek:

Előadások, videófilm, szakkönyvek, beszélgetés.

Értékelési módok:

Kérdőív kitöltése: véleményed a veszélyeztető tényezőkről

Felelősök:

Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő, iskolaorvos.

Várt eredmények:

Az önnevelésre való képesség kialakítása. A változások nyomon követése és tudatosítása, önjellemzés. Az egészségmegőrző szokások kialakítása. A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük. Ismerjék fel azokat a társadalmi helyzeteket, amelyekben – legális vagy tiltott – „anyagokkal” kínálhatják őket, és hogy ilyen esetekben megfelelő döntéseket tudjanak hozni.

Tevékenység megnevezése: **Családi élet jelentősége.**

Célcsoport:

1 – 8. osztály

Alsó tagozat: A baráti és családi kötelek értékei, a személyiség tisztelete. Tájékozódás az időben, események sorrendjében. Családfa, generációk története.

Felső tagozat: Én és helyem a családban. A kapcsolati hálók fontossága. A barátság mint a kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben

Időskála:

December 2. 3. hete.

Módszerek:

Anekdotalgyűjtés a család életével kapcsolatban. Ötletbörze: Mi a család szerepe? Szituációs játék: Hogyan oldhatók fel az összeütközések? Rajz készítése: Milyen a családot? Milyen családot szeretnél? Mikor érzed jól magad a családban? címmel. Családfa készítése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Értékelési módok:	Leírások készítése az ideális családról. Kérdőívek szerkesztése.
Felelősök:	Osztályfőnökök.
Várt eredmények:	A családi életre szóló háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása. Legyenek képesek felismerni az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket, feszültségeket, esetleg azok létrejöttének okát. Legyenek képesek újraépíteni és karbantartani széttöredező kapcsolataikat.

Január

Tevékenység megnevezése: Táplálkozás – mozgás

Célcsoport:	1 –8. osztály Alsó tagozat: Az étrend és a mozgás szerepe az egészség megőrzésében. A mozgás = élet! A gyermek alapvető igénye. Felső tagozat: Mitől függ az étrendünk? (anatómiai és élettani sajátosságok) Az étrend-összeállítás követelményei: a tápanyagok mennyisége és aránya. A mozgás és a sport szerepe: erőnövelő, állóképesség- és ügyességfokozó, keringés- és légzésjavító, személyiségfejlesztő. A rendszeres testmozgás megtervezése.
Időskála:	Témahét.
Módszerek:	Kiállítás egészséges ételek receptjeiből. Táplálkozási tanácsok. Előadás: A táplálkozás és a mozgás összefüggéseiről. A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól. Helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek gyűjtése. Táplálkozási napló készítése.
Értékelési módok:	Táplálkozási kérdőívek kitöltése, eredmények összesítése. Ételreceptek értékelése. Versenyek szervezése.
Felelősök:	Szaktanárok, osztályfőnökök.
Várt eredmények:	A tanulóknak meg kell ismerniük az egészséges táplálkozási szokásokat. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek. A tanulók legyenek fittek. A fittség olyan testi és lelki állapot, amelyet rendszeres testedzéssel, célszerű táplálkozással és kedvező életmóddal lehet megszerezni.

Február

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tevékenység megnevezése: *Napirend - szabadidő helyes felhasználása*

Célcsoport:	1 – 8. osztály A helyes napirend kialakításának módja a tanulás, pihenés, a kötött munka és a kötetlen foglalkozások váltakozása. A napirend tervezésének alapvető feladata az időmérleg betartása, a különböző tevékenységek időigényeinek összehangolása.
Időskála:	Témanap.
Módszerek:	Beszélgetés, a tanulók tapasztalatainak csoportosítása. Pihenési módok. Napirendek készítése.
Értékelési módok:	A helyesen összeállított napirendek az osztály faliújságjára kerülnek ki
Felelősök:	Osztályfőnökök.
Várt eredmények:	A helyes napirend lehetőséget ad a mozgásra, a tanulásra, a szórakozásra, és háttérbe szorítja az egyoldalú informatikai eszközök használatát. Tudatosítsuk, hogy az ember nem csak alvással pihen. Az idő okos kitöltése, a tevékenységváltás pihenteti a testet és a lelket.

Március

Tevékenység megnevezése: *Kortárskapcsolatok – szexualitás*

Célcsoport:	1 – 8. osztály Alsó tagozat: Az önismeret fejlesztése az osztály támogató légkörében. A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés. Helyük a kortárs csoportban: lehetőségek, kilátások. Az érzelmi kapcsolatok tudatosítása. A barátság és szerelem ismérvei, azonosságok és különbségek. Felső tagozat: A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelemfelhívás a negatív hatás formáira. A megfelelő ellenállóképesség kialakítása. Nemi szerepek vállalása. A testi kapcsolatok kölcsönös felelőssége. A választás ízlés- és értéktükröző mivoltának megláttatása.
Időskála:	Témahónap
Módszerek:	Beszélgetés, irodalmi szöveg, idézetgyűjtemény, előadás, szerep- és szituációs játékok.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Értékelési módok:	Önismereti feladatlapon megoldása.
Felelősök:	Iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, osztályfőnökök.
Várt eredmények:	A nemi érés tudatosulása, a nemi identitás kialakulása. Ismerjék a serdülőkor biológiai aspektusa mellett a szexualitás társadalmi és érzelmi változásait is. Nemi szerepek = viselkedési programok tudatosulása.

Április

Tevékenység megnevezése: Egészséges környezet és védelme

Célcsoport:	1- 8. osztály. Alsó tagozat: A környezet állapota és az egészség közötti összefüggés megláttatása. A természeti és az épített környezet védelme. Az érintetlen környezet szépségeinek megláttatása. A szűk környezet megóvása, ápolása. Természeti értékeink. Felső tagozat: A jelen hatása a jövőre. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”
Időskála:	Témahónap. Folyamatos tevékenység.
Módszerek:	„Ha én képviselő lennék”- kiselőadás készítése, poszter készítése a jövő „beteg Földjéről”, kiállítás szervezése, ötletbörze: „Tudsz –e tenni valamit a közös jövőnkért”, környezetünk parkosítása.
Értékelési módok:	A legjobb munkák értékelése.
Felelősök:	Szaktanárok, osztályfőnökök.
Várt eredmények:	Az egészség megőrzése. A közvetlen környezetünk megóvása. A saját jövőnk a környezettel kapcsolatos magatartásunktól függ.

Május

Tevékenység megnevezése: Egészség – betegség

Célcsoport:	1 –8. osztály Alsó tagozat: Az egészség ismérvei. A betegségek tünetei. A testi - lelki változások. Felső tagozat: Az egészség feltétele az egészséges életmód
Időskála:	Témanap. Május 8. vöröskeresztes világnap
Módszerek:	Beszélgetés, kiselőadás, a vöröskereszt működésének megismerése, rejtvények megfejtése.

Értékelési módok:	A megoldott rejtvények összegyűjtése, jutalmazása.
Felelősök:	Osztályfőnökök, szaktanárok.
Várt eredmények:	Az egészség mint érték épüljön be az iskola mindennapjaiba.

3.16 Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Korunkra jellemző a fokozott baleseti veszély. Baleseti veszélyforrást jelent a technikai eszközök használata, a vegyipar termékeinek elterjedése, természeti jelenségek és természeti erők, a munkahelyi és a szabadidős tevékenységek és a közlekedés. A felfokozott élettempó sok esetben felelőtlen magatartásban nyilvánul meg, ami szintén balesetforrás.

Mindenkinek emberi kötelessége, hogy legjobb tudása szerint segítsen bajba jutott embertársain. A jó szándék nem elég ahhoz, hogy szakszerűen segítsünk a bajban, a baleseteknél. A helytelenül, szakszerűtlenül végzett elsősegély ronthat a sérült állapotán!

Az **elsősegélynyújtás elemi szabályait mindenkinek ismerni kell.** Ezek alkalmazásával a helyszínen életmentő beavatkozások végezhetők. A sérülés elszenvedése és a kórházba kerülés között sok idő eltelhet, ez idő alatt eldőlhet a sérült végleges sorsa. Egyszerű beavatkozással is igazi életmentés történhet.

Az elsősegélynyújtás általános szabályai:

- A nyugalom megőrzése. Határozott fellépés, de sietség nélkül nyújtunk segítséget.
- Segélykérés (hívjunk orvost vagy mentőt)
- Gyorsan cselekedjünk, a sérültet óvjuk a további veszélytől.
- Biztosítsuk a sérült számára a megfelelő testhelyzetet és a friss levegőt.
- Lehetőleg a mentőláda tartalmát használjuk.
- Nyugtassuk a sérültet.
- Elsősegélynyújtást követően jutassuk a sérültet orvoshoz.

A tanterv szerint a 7. és a 8. évfolyamon az alapfokú ismereteket kell elsajátítani a diákokkal, illetve balesetek elemzésével a közlekedési veszélyekre is fel kell hívni a figyelmüket.

Biológia 7-8. évfolyam

Tematikai egység/Fejlesztési cél: Szépség, erő, egészség

Fejlesztési követelmények: Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén. Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén: Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.

Kémia 7-8. évfolyam

Tematikai egység/Fejlesztési cél: A kémia tárgya, kémiai kísérletek

Fejlesztési követelmények: A kísérletezés közben betartandó szabályok. Azonnali tennivalók baleset esetén: mérgezések, vegyszer okozta sérülések.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén: Ismerje a kísérletezés szabályait, veszélyességi jeleket és az elsősegélynyújtás szabályait.

Természetismeret 6. évfolyam

Az ájult beteg ellátása. A sebellátás, vérzéscsillapítás.

Fizika

Égési sérülések, teendők égéskor. Áramütés.

Technika, életvitel és gyakorlat

Baleseti veszélyek, kockázatok, balesetvédelem.

Testnevelés és sport

Baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívás.

Osztályfőnöki órák

A túrázás (erdei iskola) balesetvédelmi ismeretei.

Konkrét célok:

1. A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát.
2. Ismerjék fel a vészhelyzeteket.
3. Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit.
4. Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat.
5. Ismerjék a segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmakat.
6. Készség szinten sajátítsák el mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az alábbi kompetenciák fejlesztése a cél:

1. Problémafelismerés.
2. Gyors és szakszerű cselekvés.
3. Embertársaink iránti érzékenység.
4. Bajba jutottakkal szembeni együttérzés.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„ A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.” (Hankiss Elemér)

A közösségfejlesztés ma már egyre szélesebb körben elfogadott, mint az emberek közügyekben való tevékenységét és részvételét fokozó módszer, amely megoldást keres a hátrányos területek felszín alatt rejtőző problémáira.

A közösségfejlesztés vagy közösségszervezés a közösségek kezdeményező és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az egyes iskolai közösségeknek, a pedagógusoknak mint közösségfejlesztőknek, akiknek bátorító – ösztönző – informáló munkája segítheti, kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi formákat, erőforrásokat.

A közösségfejlesztés a pedagógiai program egyik célkategóriája.

Ennek lényege a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében. Ez egy olyan folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. E folyamatban alakul ki az egyén és a társadalom konkrét, áttekinthető, értelmezhető, átélhető viszonya.

4.1 A közösségfejlesztés szinterei

Iskolai közösségek: iskolai közösségeink belső autonómiát élveznek, munkájukat öntevékenyen szervezik

- tantestület
- munkaközösségek
- diákönkormányzat
- osztályközösségek
- szakkörök
- csoportok

Tantestület

Pedagógusközösségünk nagyobb részben jól összeszokott, már több éve változatlanul együtt dolgozó szakmai közösség. A pedagógusok többsége több éves szakmai múltra tekint vissza, és sokan már diákként is ide jártak és ma is ténykedtek iskolánkért.

Ismerik a helyi problémákat, körülményeket, és magánemberként, iskolán kívül is a település életének aktív közreműködői, részesei.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Igen sokat tesznek és vállalnak azért, hogy az iskolai oktatás feltételei fejlődjenek, bővüljenek. Rendszeresen részt vesznek a pedagógiai továbbképzéseken, pályázatok megvalósításában.

A nevelőtestület közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- Az iskola nevelő-oktató munkájának zökkenőmentes megszervezése, irányítása, a tanulóközösség fejlesztésével kapcsolatos célok és feladatok megjelölése.
- A tanítási órán és a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokok működtetése, eszközeinek, módszereinek fejlesztése, valamint a kettő mind teljesebb egységének megteremtése.
- Az iskola kapcsolatainak és hagyományainak ápolása, bekapcsolódás a lakóhely közösségi életébe.

Munkaközösségek

A szakmai munkaközösség az azonos szakterületen dolgozó pedagógusok csoportja. Szakmai munkaközösséget legalább öt pedagógus hozhat létre.

Iskolánkban jelenleg négy van, de a 2013-2014-es tanévtől két szakmai munkaközösség (alsós és felsős munkaközösség) működik, melynek feladatai a következők:

- Az 1-4. és 5-8. osztályokban folyó munka egybehangolása.
- A nevelési- oktatási módszerek elemzése, értékelése, javítása.
- Az eredményre vezető módszerek népszerűsítése.
- Segítségadás és pedagógiai útmutatás a kezdő nevelőknek.
- Óralátogatások megszervezése.
- Eredménymérések lebonyolítása.
- Pályázatokban előírt programok lebonyolítása.

Diákönkormányzat:

A tanulók és a közösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére, az iskolában gyermekszervezet működik MÉDISZ néven. A demokratikus iskolai élet mozzgója a diákönkormányzat, mely munkáját éves munkaterv alapján végzi. Az iskolai gyermekszervezet élén a működési rendben meghatározottak szerint a tanulókból választott gyermekképviselők állnak (1 gyermekvezető és osztályonként egy-két választott képviselő).

Feladatai:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Iskolai kulturális, sport és más egészséges életmódra nevelő, pihentető programok kezdeményezése és szervezése.
- Diákfórumok szervezése.

Osztályközösségek:

Az osztályközösség az iskolai munka és a tanulóközösségi tevékenység alapegysége, amely a benne tanulók huzamos és rendszeres együttléte, a pedagógiai irányítás folyamatos jelenléte következtében a leginkább alkalmas arra, hogy az elsődleges közösség szerepét betöltse. Iskolánkban jelenleg 16 osztály működik. Osztályközösségeink heterogén összetételűek, együtt vannak jelen a kiemelkedő, az átlagos, és a gyengébb képességű tanulók. Lehetőség van iskolánkban a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált oktatására és a hátrányos helyzetű integrációs és képességkibontakozó felkészítésre.

Az osztályközösségek tevékenységüket az iskolaközösség egészének programjához és célkitűzéseire igazítva alakítják, részt vállalnak a közös feladatokból, bekapcsolják tagjaikat az iskolai élet vérkeringésébe.

Feladatai:

- A korosztály sajátosságainak megfelelően az eredményes erkölcsi nevelés és a sokoldalú személyiségformálás érdekében a tanuló kötelességeinek betartatása, szabad idejük helyes felhasználása, szórakozásuk és művelődésük irányítása, sokoldalú együttes cselekvés szervezése.
- Közösségi gondolkodás és magatartás kialakítása.
- A közös ügyek igazgatásának elsajátíttatása.
- Egymás kölcsönös ellenőrzése és segítése az iskolai kötelességekben.
- Közösségi önfegyelmzés megszervezése.
- Az osztályközösség szervezeti struktúrájának kialakítása, megbízások adása, megbízottak beszámoltatása.
- Az osztályközösségen belüli kisebb összetartó egységek, spontán csoportosulások, baráti körök olyan irányba terelése, hogy azok ne fékezői legyenek az osztályközösség fejlődésének, ne klikkeké váljanak, hanem a maguk intenzívebb kapcsolatait az osztályközösség összetartásának erősítésére gyümölcsöztessék.

Az osztályközösség pedagógiai segítője és irányítója az osztályfőnök. Alapvető nevelési feladatai közé tartozik:

- A közösségi élet igényeinek felébresztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Az osztályközösség egészséges aktívájának kikovácsolása.
- Az osztályközösség távlatainak olyan felvázolása, mely tekintetbe veszi az iskolaközösség előrehaladásának érdekeit és az osztály fejlettségi szintjében jelentkező előbbrelépési igényeket.
- A tanulók önállóságának, önkormányzó képességének, öntevékenységének kibontakoztatása.

Szakköri közösségek:

A szakkör a tanórán kívüli tanulói tevékenység egyik formája: célja a tanulók tantervi anyagon túlmenő szakirányú – tudományos, technikai, művészi, szakmai – érdeklődésének kielégítése, képességeik fejlesztése élményszerű, kellemes felüdülést jelentő formában. A szakköri tagság önkéntes tagja lehet minden a szakkör munkája iránt érdeklődő tanuló, ha a szakkört vezető alkalmasnak találja, de jelentkezésük után részvételük egy tanév tartalmára kötelező.

Feladata:

- Tantárgyi ismeretek bővítése.
- Érdeklődés fejlesztése.
- A tanulók képességeinek, hajlamainak kibontakoztatása, készségeinek kialakítása.
- Munkára nevelés.
- Önálló vizsgálódásra, kísérletezésre ösztönzés.
- Megismertetés a kutató munkával.
- Tehetséggondozás.
- Előkészítés a pályaválasztásra.
- Tartalmas közösségi élet kibontakoztatása.

Csoportok:

A tanulók felkészülnek a tanítási órákra, szabadidejüket pihenésre, szórakozásra s a művelődést, személyiségfejlődést elősegítő egyéb tevékenységekre használják fel. Szükséges a szabadidő igényes eltöltéséhez, a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez. Ennek érdekében változatos foglalkozásokat, a gyermekek nyugalmát biztosító körülményeket s az aktivitás és a pihenés megfelelő ritmusát alakítja ki.

Iskolánkban törvény adta lehetőség szerint egy vagy több csoport működik különböző évfolyamok osztályainak tanulóiból.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Feladatai:

- A tanuló felkészítése a tanítási órákra és előkészítés az önművelésre.
- A tantervi anyag szilárd elsajátíttatása.
- A tanulmányi munka egészében az önállóság fokozása.
- A tanulás technikájának állandó fejlesztése.
- Az egyéni érdeklődés és a képességek formálása, a tehetség kibontakoztatása.
- Az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek és képességeinek kialakítása és a művelődés igényének fejlesztése.
- A gyenge tanulmányi eredményű és a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása.
- A tanulók egészséges testi fejlődésének biztosítása.
- A kikapcsolódás és a szabadidő igényes eltöltéséhez változatos és sokrétű programok biztosítása.
- A közösségi magatartás formálása, a társas kapcsolatok gazdagítása.
- Az egyes gyermekek és a csoport életszükségleteinek önkiszolgáló kielégítésére és a környezet rendjének fenntartására nevelés.

Iskolán kívüli közösségek

Szülői közösségek:

- SZMK választmány
- osztály szülői közösség

Szülői munkaközösség:

Az iskola és család együttműködésének fontos kerete a szülői munkaközösség. A választott szülőkből álló választmány szervezi a szülőket a nevelőtestület segítségére, a gyermekközösség életének gazdagítására. Kezdeményezi és rendezi a családoknak nyújtott pedagógiai tájékoztatást és tanácsadást. A szülői munkaközösség az osztály szülői szervezet egy fő választott vezetőjéből (Mérk és Vállaj) és egy fő képviselőből szerveződik (Mérk), így a választmány osztályonként egy illetve kettő, jelenleg Mérken 16 fő, Vállajon 8 fő. Összesen tehát 24 fővel működik.

Feladatai:

- A nevelési tapasztalatok folyamatos cseréje a pedagógusokkal.
- Az információáramlás segítése, a családoknak nyújtott pedagógiai tájékoztatás és tanácsadás megszervezése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A szülők személyes bekapcsolódásának megszervezése az iskolai nevelő munkába. Feladatok vállalása a tanulók művelődésének, szabadidős tevékenységének gazdagítására.

A közösségfejlesztésre az intézményen belül sor kerülhet:

- a tanórákon (különös tekintettel az osztályfőnöki órákra)
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon
- a szabadidős tevékenységek keretében.

4.2 A közösségfejlesztési követelmények

A tanulók ismerjék meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, azokat amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.

- Hon és népismeret: harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.
- Ismerjék meg a svábság kulturális örökségének jellemző sajátosságait, vallását, nyelvét, hagyományait, szokásait. Fontos feladat identitásuk mélyítése, melynek közösségformáló szerepe óriási.
- Nemzetközi kapcsolatok kialakítása: nemzetközi diákcsere programok szervezése, az ebben való személyes részvétel.
- Nyitottság és tolerancia: legyenek nyitottak és megértők a tanulók a különböző szokások, életmódok, kultúrák és vallások, azaz a másság iránt, tolerálják és becsülik ezeket.
- Környezetvédelem: kapcsolódjanak be a tanulók közvetlen környezetük védelmébe, a környezeti értékek megőrzésébe, gyarapításába.
- Személyes tapasztalatszerzés: biztosítanunk kell tanulóink együttműködését a környezeti konfliktusok megoldásában (hulladék elhelyezése, veszélyes hulladék kezelése, környezetre veszélyes üzemek telepítése, köztisztasági problémák megoldása).
- Kommunikációs kultúra, önálló ismeretszerzés: fejlesszük ki a tanulóknál a véleményt, az érvek kifejtésének és értelmezésének képességeit és technikáit (véleményformálás, érvelés, párbeszéd, vitakultúra kifejlesztésének iskolai lehetőségei, fórumai).

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Tanulóink tudjanak anyanyelven társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, szabatosan kommunikálni.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén.
- Az új információs technikák megismerése és használata: az informatika, a virtuális világ megismertetésének iskolai lehetőségei és feladatai. Eligazodás az információs világban (információ gyűjtése, szűrése, szelektálása).
- Az elfogadást segítő magatartási formák kialakítása: a sérült, beteg, fogyatékos gyerekek és embertársaik iránti elfogadó és segítő magatartás kialakítása.

4.3 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

1-4. évfolyamon:

Alapfeladatok: szoktatás,

- iskolai szokások
- az alapkészségek fejlesztése
- megtanulni tanulni
- sváb származásuk tudatosítása.

Kiemelt feladatok: önállóságra, kitartó, következetes tanulásra nevelés, alapfokú művészeti nevelés.

Testi, lelki, szociális fejlesztést szolgáló programok: egészségnevelési programok, évfolyam- és osztálykirándulások.

5-8. évfolyamon:

Alapfeladatok: a tanulás tanításának elmélyítése

- tehetséggondozás, felzárkóztatás
- önismeretre nevelés
- közösségi szellem mélyítése
- továbbtanulásra való felkészítés
- sváb kultúránk megőrzése, identitástudat mélyítése.

Kiemelt feladatok: emelt szintű nyelvoktatás az ezt igénylők részére, alapfokú művészeti oktatás.

Testi, lelki, szociális fejlesztést szolgáló feladatok: az életkori sajátosságoknak megfelelő egészségügyi előadások, beszélgetések szervezése; kerékpártúrák, sportrendezvények, osztálykirándulások.

5. Iskolánkban tanító pedagógusok alapvető feladatai:

- a rábízott tanulók nevelése, oktatása a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése
- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók dolgozatainak javítása
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése
- a tanulmányi versenyek összeállítása, lebonyolítása
- felügyelet a tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken
- a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevétele
- a pedagógusnak minden tőle elvárhatóat meg kell tennie a tanuló személyiségének fejlődéséért, tehetségének kibontakoztatásáért, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét
- a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon, együttműködjön a gyógypedagógussal, más szakemberekkel, segítse elő a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, tartsa nyilván a tehetséges tanulókat
- mozdítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- nevelje a tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre
- rendszeresen tájékoztassa a szülőt (törvényes képviselőt) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és más szakemberek bevonásával tegyen meg mindent a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságát, jogait maradéktalanul tartsa tiszteletben, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse
- oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját
- vegyen részt a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat lássa el
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse
- az osztálytermeket, szertárakat tartsa rendben, dekorációkat készítsen
- aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, szülői értekezleteken, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken
- határidőre szerezzze meg a kötelező minősítéseket
- őrizze meg a hivatali titkot
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson
- a tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel
- a nemzetiségi német nyelvoktató programban részt vevő tanulóknak erősítse a sváb kultúra és hagyományok iránti elkötelezettséget, tiszteletet, nyelvhasználatot.

5.1 Az osztályfőnök feladatai

Közvetlen nevelőmunka:

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése
- a kultúrahasználat megtanítása, a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában, törődés a gyermekek aktuális problémáival
- az osztály konfliktusainak megoldása, a gyermekvédelmi munka.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok:

- a haladási napló naprakész vezetése
- a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása
- félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt
- félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése.

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása:

- kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal
- a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel
- szülők közötti felvilágosító munka
- szabadidős tevékenységek, programok szervezése.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Különleges bánásmódot igénylő tanulók

6.1 Sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről így fogalmaz: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi
- érzékszervi
- értelmi vagy beszéd fogyatékos
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet
- a szülők elvárásait
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszetheőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többlétszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése
- önmagához mért fejlődése
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.)
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségével a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

6.2 Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

- felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

6.3 Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése,
- a tanulókat önmagukhoz képest értékeljük
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése
- tanulópárok kialakítása
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.
- A testi és lelki egészségre nevelése.
- Családi életre nevelés.
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.
- A személyiségfejlesztés.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság.
- Pályaorientáció.
- Gazdasági és pénzügyi nevelés.
- Médiatudatosságra nevelés.
- A tanulás tanítása.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a NAT-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó jellegének) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallás észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein.

Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítására, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérésére, az egységes természettudományos világgép kialakítására irányul.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
- vizuális észlelés – jelfelismerés
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.
- Grafomotoros készségek fejlesztése.
- Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memóriafejlesztés.
- Szövegösszefüggések megláttatása, szövegértés fejlesztése.
- A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok:

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.
- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.
- Önismeret erősítése.
- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.
- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.
- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.
- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.
- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.
- Az önkorrektív képesség fejlesztése, hibakeresés, -javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.
- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok:

- Beszédszándék.
- Beszédértés.
- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.
- Beszédkészség.
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Az alkotás örömeinek átélése. A gyerekek érzelmi, akarati életének fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok:

- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
- A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.
- A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.
- Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.
- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.
- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.
- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.
- A segítségkérés és –elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.
- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.
- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.
- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.
- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.
- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.
- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.
- Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése, kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok:

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölcs és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.
- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.
- A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Figyelem, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonzszavak pontos használata
- Az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerése, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok:

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött életértelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módzatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önellfogadás, egészségmegóvás készségének fejlesztése.
- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, problémafelismerés, ok-okozati összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid- és a hosszútávú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és a térkép összefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az időészlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok:

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzlet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Fejlesztési feladatok:

- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia).
- Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Informatika

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok:

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlat

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonságegyüttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülés

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

specifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.

Fejlesztési feladatok:

- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő és ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételében.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formai, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközei segítsék eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptéchnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat:

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Fejlesztési feladatok:

- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség.
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozására szolgál.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

6.4 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkúlia
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az énszabályozás gyengeségét mutató magatartási jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, kialakulhat az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavar, különböző jellegű beilleszkedési probléma. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell a további célkitűzések megtervezése miatt.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat. Indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgy-részekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ez támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése, és az önállóságra nevelés.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: neheztelt a beszédhangok megkülönböztetése
- hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

Alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság
- b) a rövid távú emlékezet fejlesztése
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése
- d) a testséma biztonságának kialakítása
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén)
- helyesírási hibák halmozódása
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztály-fokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara.

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- szaggatott betűalakítás és betűkötések
- rossz csukló, - kéz, - ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- kialakulatlan kézdominancia

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- a testséma biztonságának kialakítása
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia

A számolási képesség specifikus zavara.

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzésre, a tudásgyarapításra a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelvezetének tudatosítása
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- j) a diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciál-diagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, harag-reakciók
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége
- ingersorozatok hibás kivitelezése
- tantárgyi alulteljesítés (főként nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés
- speciális figyelem-tréning
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása
- b) pszichoterápia
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított időkeretek rendszeres alkalmazása
- e) önértékelési képesség fejlesztése
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- h) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása.

Az első tanévben:

- az intenzív prevenció
- a szakszerű funkciófejlesztés
- a pszichés gondozás
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

6.5 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Fontos a gyermek neurológiai, fülészeti, valamint szemészeti vizsgálata, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

6.6 A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült tanulónál a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

Speciális módszertani és óraszervezési technikák alkalmazása szükséges.

Az alapozó szakaszban a nevelés, oktatás területén a fokozott egyéni és kiscsoportos fejlesztés, a gyógypedagógiai asszisztens vagy a kéttanáros modell alkalmazása szükséges.

A hallássérült (süket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei:

A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése:

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében.

Ezek pl.:

- a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.)
- az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

Az iskola tanítási programjai, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- a csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

gondolkozásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.

- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.) Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség feladata, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurpedagógus/utazótanár feladata, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében
- hospitál a gyermek osztályában
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához
- nyomon követi a gyermek fejlődését
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

A NAT és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában:

Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékoságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul- és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

A családi életre nevelés

A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlatorientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatban tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények).

Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kultúrkincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

Minél fiatalabb életkortól kezdődően tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeret gyűjtését.

A tanulás tanítása

A hallássérült gyermekek tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképesség zavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés.

A tanulók sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készség szintű használatát.

A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátíttatni a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, pontos jelnyelvi ismeretek).

Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

- A mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el.
- A sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.
- A hallássérült gyermekek nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról.
- A szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok.
- Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az „érzelem, az indulat” kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.
- Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.).

Pályaorientáció

Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják. Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket.

Ehhez rendszeres integrációs gyakorlatra van szükségük, ahol megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel, kommunikáció gyakorlása „természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokoltá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódról tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A nagyothalló tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai módosításokkal megegyeznek a NAT pedagógiai szakaszolásával.

A nagyothalló tanulók nyelvi szintje általában indokolja, hogy a bevezető szakasz hosszabb idő-sávban – teljesítésére két tanév javasolt – szerveződjön, de az iskola pedagógiai programja és a helyi tanterve alapján a későbbiekben is sor kerülhet egy évfolyam tananyagának egy tanévnél hosszabb időtartamban történő feldolgozására.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Indokolt, hogy az alsó tagozatos szakasz előtt egy év alapozó időszak szerveződjön. Az alapozó szakasz időszávjában – a korai gondozás és a speciális óvodai nevelés eredményeire támaszkodva – a nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése dominál.

Ekkor a szókincs fejlesztését, a köznapi nyelv elemeinek elsajátítását, a beszédérthetőség fejlesztését, a nyelvi különbségek kezelését, valamint a nyelvi-szociális érintkezési formák kialakítását végezzük.

Az alsó tagozatos szakasz végére a nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége megközelítheti vagy elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét.

A felső tagozatos szakaszra már kialakulhat az egyéni beszédállapot.

Általában megvalósítható:

- a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasás-írás eszköz szintű használata,
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése,
- tágabb tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a műveltségi területek és témák tartalmának megfelelő fogalmak értő használata,
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása.

Valamennyi pedagógiai szakasz kiemelt feladata:

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése,
- a pályairányítás, a reális pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulás,
- az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

A NAT és a kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A nagyothalló tanuló intenzív nyelvi fejlesztése, a tanulók szókincse, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai segítséggel.

Kiemelt feladatok:

- spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség),
- a kapcsolatletteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton hangsúlyosabban köznapi témájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával,
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása,
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg),
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása),
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
- az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra.

Idegen nyelvi kommunikáció:

A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik

- korszerű idegen nyelv tanítási módszerek alkalmazása,
- a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés.

Lehetőség van az értékelés alóli felmentésre.

Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Matematikai kompetencia:

A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

- A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni számukra.
- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.
- A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.
- Az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre van szükségük.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudományos kompetencia:

A tanulóknak legyenek a hallássérüléssel kapcsolatos ismereteik, ismerjék fel a hallásjavító készülékek (hallókészülékek, CI) működési zavarait, a meghibásodás jelzéseit.

A hatékony önálló tanulás kompetenciához kapcsolódó tantárgyak tanításában a szemléltetés, a kísérletezés, a természeti folyamatok, jelenségek modellezése a lehetőség szerinti legteljesebb megértés érdekében történik.

Digitális kompetencia:

Kiemelt feladat azon kereső programokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényeg-kiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.) A nagyothallók számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. A nagyothalló tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is.

A tárgyi tudás megszerzését a nagyothalló tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően, széleskörű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színessé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot.

A hatékony informatikatanítás akkor valósulhat meg, ha megfelelően megszervezett. Ekkor lehetővé válik az egyes tanulókkal való differenciált foglalkozás vagy a nehezen tanuló gyerekek megsegítése, a hallássérült tanulók tanulási sikerélményhez juttatása.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit.

Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása.

Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia:

A nagyothalló tanulók későbbi társadalmi érvényesüléséhez fontos a pályaorientáció, az irányított, tervezett pályaválasztás.

Meg kell ismertetni a számukra elsajátítható szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket, és mindazokat a segítő technikákat, melyek megkönnyítik beilleszkedésüket a középiskolákban, illetve a felsőoktatásban.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

A hatékony önálló tanulás:

Különböző tanulási technikák megismertetése (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet). Az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

6.7 A gyengénlátó, (aliglátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A gyengénlátó, aliglátó tanulóknak a tanuláshoz és a mindennapi fejlesztéshez különleges technikák elsajátítása szükséges: elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, számítástechnikai segédeszközök, programjok használata, szükség szerint Braille írás-olvasás, tájékozódás hosszú fehér bottal stb., melyeknek ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része.

A megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (teremvilágítás, egyéni megvilágítás, speciális tanulóasztal, tankönyvkiválasztás, speciális füzet, megfelelő íróeszköz) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a gyengén látók egyéni adottságai szerint várható el. Ennek érdekében több gyakorlási lehetőségre és alkalmanként több időre van szükség.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A gyengénlátó és a látásukat praktikusán használó aliglátó tanulók iskolai nevelésének-oktatásának is alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A Nemzeti alaptantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel egészülnek ki.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A gyengénlátó, aliglátó tanuló számára a megfelelő látási kontroll hiányának következtében nehezített a kommunikáció, a metakommunikáció által terjedő információk érzékelése, megértése, feldolgozása és alkalmazása. Tanári irányítással képessé válik a kommunikációban használt paralingvisztikai eszközök használatára (a beszédhang minőségének változtatása, az arckifejezések, gesztusok alkalmazása).

Információ szerzése a csatornákon keresztül: szükség esetén a látássérültek számára kifejlesztett speciális szoftverek használatával.

A pozitív attitűd kialakítása magában foglalja a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Idegen nyelvi kommunikáció:

A szövegfajták széles körének ismerete (irodalmi szövegek, újságcikk, honlap, levél, stb.), segédeszközök (jegyzetek, ábrák, térképek) használata szövegek megértéséhez, alkotásához.

A tanulást könnyítő optikai segédeszközök használatában.

Matematikai kompetencia:

Speciális szemléltetés és segédeszközök biztosítása mellett a gyengén látó, alig látó tanuló is ismeri és használja a matematikai jeleket, képleteket, modelleket, geometriai ábrákat, grafikonokat.

Természettudományos kompetencia:

A gyengén látással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretek.

Digitális kompetencia:

Látásteljesítményétől függően a speciális képernyőnagyító-, olvasó programok, a látássérült embereket érintő weboldalak ismerete és használata.

A számára megfelelő tanulási/munkakörnyezet kialakítása, ahhoz segítség kérése: megfelelő méretű monitor, másolóállvány, egyedi megvilágítás, speciális program, stb.

A hatékony, önálló tanulás:

Egyénileg szükséges optikai segédeszköz ismerete, készség szintű használata az önálló tanulás feltétele.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Szociális és állampolgári kompetencia:

A saját szembeteggéssel kapcsolatos ismeretek, higiéniai szabályok betartása, a látáskímélő életmód kialakítása.

Fokozott figyelem a konstruktív kommunikáció képességének kialakítására, mások bizalmának elnyerésére, eredményes stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelésre.

A látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek ismerete.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló, fiatal érvényesüléséhez egyéni életpálya építésére való képesség.

A sikerorientáltság, az innovációra való hajlam kialakítása.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló látóképességétől függ képi gondolkodása, ábrázolási, önkifejezési készsége.

Élményei, érzései színvonalas kifejezése erős kontrasztos hatást biztosító képalkotó technikák elsajátításával, a megfelelő rajzeszközök használatával, aliglátás esetén pedig agyag mintázásával, plasztikával.

Annak tudatosítása, hogy társas kapcsolatainak alakításában jelentősége van esztétikus külső megjelenésének is.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A gyengénlátó, aliglátó tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulók egyéni adottságai többnyire eltérnek az ép tanulók adottságaitól. Mindkét csoportba tartozó tanulók számára biztosítani kell a tanuláshoz és a társadalmi beilleszkedéshez szükséges speciális ismeretanyagot (speciális technikák és eszközök használata stb.) és a készségfejlesztést (önálló tanulásban használható eljárások, lényegkiemelés, megtartó emlékezet növelése, szóbeli kifejezőképesség gazdagítása, célszerű munkaszokások kialakítása, vizuális megfigyelőképesség fejlesztése stb.).

Énkép, önismeret

A gyengénlátó, aliglátó tanuló személyiségfejlődésének alakulásában alapvető szerepe van a megfelelő tanulási környezet kialakításának. Annak tudatosítása, hogy mindannyian felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakulásában.

Hon-és népismeret

A kulturális örökség megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjainak használata pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A könyvtárak látássérült személyek számára nyújtott szolgáltatásainak igénybevétele.

Az Európai Unióról látássérültek számára készült, esélyegyenlőséget biztosító hangoskönyvek megismerése.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A fogyatékos személyek jogairól szóló egyezmények, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályok megismerése.

A látássérültek érdekvédelmi szervezeteinek számontartása.

Gazdasági nevelés

A pénzfajták felismerésének megtanítása, a pénzkezelés, pénzhasználat.

Környezettudatosságra nevelés

A vizuális megfigyelés, képzelet, emlékezet fejlesztése, adaptált ábrák-; diagramok; grafikonok; térképek használata.

Tanulás tanítása

- A látásos megismerésben fennálló nehézségeik kompenzálását segítő eljárások ismerete, alkalmazásuk begyakorlása. Aktív szerepvállalás a számukra kedvező külső feltételek, körülmények kialakításában.
- Az optikai segédeszközök (szemüveg, távcsőszemüveg, lupe, teleszkópos nagyító, elektronikus olvasógép stb.) használatának megtanítása a láthatóság legelőnyösebb feltételeinek önálló megteremtése érdekében.
- Az iskolai könyvtár használata, speciális programok és készülékek (nagyítóprogramok, kiegészítő egységek) megismerése, a rendelkezésre álló hangos-könyvtár (kazetták, digitális könyvek) használata.
- A látásteljesítményhez igazodó, egyénre szabott tanulási stratégia, célszerű rögzítési módszerek kifejlesztése.
- A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereinek, így a kooperatív tanulási technikáknak a megismertetését is.
- Az internethasználat, a Magyar Elektronikus Könyvtár használata, a tanulók egyéni szükséglete szerint képernyőnagyító program alkalmazásával.

Testi és lelki egészség

- Átfogó kép kialakítása arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon szembetegségéhez.
- A helyes higiénés szabályok elsajátítása, a szem óvása, tisztán tartása, a látáskímélő előírások betartatása,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A szembetegségek miatt javasolt és ellenjavallt mozgáskorlátozások megismerése, az optikai segédeszközök és azok rendeltetésszerű, helyes használata.
- A gyengénlátásból, aliglátásból fakadó fokozott baleseti lehetőségek megismerése, azok megelőzése.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

- Az önálló életvitelhez szükséges rend, szokásrend kialakítása.
- A pályaválasztási, későbbi munkavállalási, családalapítási stb. lehetőségek és korlátok megismerése.”

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza a tananyag elsajátításában, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Minden műveltségi terület oktatásában érvényesüljön a látásteljesítményhez igazodó szemléltetés, a látássérülés tényét figyelembe vevő munkakörülmények kialakítása, valamint speciális módszertani eljárások alkalmazása, szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretek kijelölése, az egyéni adottságok figyelembevétele az értékelés során. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

- A gyengénlátásból, aliglátásból fakadó sajátos nehézségek miatt az olvasás-írás tananyagának elsajátításához az 1. és a 2. évfolyamon magasabb óraszám biztosítása javasolt.
- Az ismeretanyag elsajátításához rövidebb terjedelmű olvasmányok (kötelező olvasmányok) választása indokolt lehet, de a hosszabb művek esetében a hangos/digitális könyvek olvasása is megvalósítható. Az olvasási tempót érintő követelmények meghatározásakor szükséges a látásteljesítmény figyelembevétele.
- Az írás tanításánál törekedni kell az áttekinthető, rendezett, olvasható írásképre, amelyet a tanuló saját adottságainak megfelelő betűméretben és taneszközökkel teljesít.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kiemelt feladat: a gyengénlátó, aliglátó tanulók segítése a metakommunikáció értelmezésében, önálló alkalmazásában.

Élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanulása a gyengénlátó és az aliglátó számára a látó társadalomba való beilleszkedést és az esélyegyenlőséget is célozza. Ennek érdekében kiemelten fontos a mindennapokban előforduló nehezített élethelyzetek gyors megoldását lehetővé tevő (információkérés, tájékozódás, segítségkérés, fejlett kommunikációs készség kialakítása az idegen nyelv használatában) tartalmak beépítése a helyi tantervbe. A tanítás-tanulás folyamatát a hallás utáni tanulás hangsúlya jellemzi. Az elektronikus szótár használatának megtanítása javasolt.

Matematika

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók matematika oktatásának is kiemelt területe a biztos számolási tudás alakítása, hangsúlyt fektetve a fejszámolási készség fejlesztésére, az ismerethordozók (feladatgyűjtemények, táblázatok, számológépek) használatára.
- A tanítás során használt eszközök, és a követelmények meghatározásakor kiemelten figyelembe kell venni az alábbiakat:
 - Szemléltetéshez és a tanulói munkához speciális (adaptált) eszközöket kell használni (speciális vonalzó, körző stb.).
 - A mérés, szerkesztés jelentősen függ a látássérülés mértékétől, ezért a pontosság szempontjából szükséges engedményeket tenni.
 - A geometria tanítása során a vizuális észlelés lehetőség szerinti kiegészítése tapintásos megismeréssel.
 - Az értékelés során engedmények tehetők a mérés pontossága, grafikonkészítés, térbeli építések, írásbeli munkák esztétikumára terén.

Ember és társadalom

A térben, időben történő tájékozódáshoz szükséges az adaptált történelmi térképek, használata, a térképjelek ismerete.

Az interneten történő információgyűjtés során, szükség esetén optikai segédeszköz, speciális képernyő nagyító - olvasó szoftver alkalmazása.

A műveltségi terület tartalmának meghatározásakor az alábbiak beépítése szükséges:

- a gyengénlátó, aliglátó tanuló ismerje meg a látássérültekre vonatkozó jogi szabályozást, és tudja, hogyan élhet jogaival,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- ismerje a látássérültek érdekvédelmi szerveződéseit.

Ember a természetben

- A teljes látást igénylő jelenségek megismertetésére szükség van (fizikai, kémiai, biológiai jelenségek, pl. fénytán).
- A tananyagba szükséges beépíteni a gyengénlátással kapcsolatos fizikai és biológiai ismereteket, valamint lehetőséget kell adni a tanári és a tanulói kísérletekben való aktív részvételre. A fizikai és kémiai műveltségterületek feldolgozására érvényes a kísérletek adaptálása, gyengénlátó, aliglátó tanulók által követhetővé tétele (láthatóvá tétel, védőszemüvegek használata), önálló vizsgálódások, megfigyelések egyéni segítése.
- A követelmények tekintetében, a balesetek elkerülése érdekében, a tanulói kísérleteknél egyéni elbírálásra van szükség.

Földünk és környezetünk

A tartalom feldolgozása során biztosítani kell a gyengénlátó, aliglátók számára használható térképeket (lényegkiemelő, kontrasztos, esetenként tapintható jelzések stb.).

A követelményeknek ismeretanyag szempontjából teljes körűen, de a gyengénlátók, aliglátók által használt eszközzel kell eleget tenni.

Művészetek

A gyengénlátó, aliglátó tanuló az élet minden területén több nehézséggel küzd, mint az ép társai, ezért a készségek, képességek fejlesztése mellett kiemelten fontos a művészetek személyiségkorrekciós hatása.

Az ének-zene ismeretanyagában a hallásostanulás kerül előtérbe. A zenei jelrendszer megismeréséhez egyéni segítségnyújtás szükséges. Aliglátó tanulók értékelésekor a kottaolvasásban a vizuális tájékozódás nehezítettsége miatt engedelményeket kell tenni.

A dráma és tánc

A tanulók térbeli tájékozódásának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, ön-és társismeretük kialakításában, kommunikációjuk fejlesztésében kiemelt szerepet kap. Kívánatos a drámajáték, a tánc és a dramatizálás során a játékbátorság növelése, a közönség előtti megszólalás lehetőségeinek biztosítása.

A vizuális kultúrán belül a síkbeli ábrázolás mellett

- elsősorban az aliglátók esetében
- a hangsúly a térbeli plasztikus megjelenítésre (mintázás, makett, agyagozás stb.) helyeződik.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Fokozottan érvényesül a jó minőségű eszközök biztosítása a látássérült gyermek számára megfelelő vizuális élmény megszerzéséhez. A szerkesztési feladatoknál a pontosság terén engedményeket kell tenni.

Informatika

A gépirás (billentyűzet) tanításának szerepe a gyengénlátó, aliglátó tanuló esetében kiemelten fontos annak érdekében, hogy a mindennapi életben adódó írásbeli feladatait (dolgozat, önéletrajz stb.) esztétikus külalakban készíthesse el. A számítástechnika tanítása során az aliglátók számára speciális hangjelzős és tapintásos információt adó készülékek alkalmazása szükséges.

A könyvtárhasználat az iskolai könyvtár használatára korlátozódik azzal a kiegészítéssel, hogy a gyermek tanuljon meg ismeretlen könyvtárban segítséget kérni és ezúton tájékozódni. Lehetőség szerint ismerje a hangos könyvtárat és igénybevetelét.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A műveltségi terület alapját a NAT-ban megfogalmazottak jelentik, fokozottabb hangsúlyt kapnak azonban a személyiségállapothoz igazított életviteli technikák.

- A műveltségi terület tartalmába mindazon ismeretek beépülnek, melyek a gyengénlátó tanulók mindennapi életvezetéséhez, és teljesebb, önálló életviteléhez szükségesek, illetve alakítják későbbi pályaválasztásukat.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók pályaeorientációja szempontjából fontos, hogy hatékony fejlesztést kapjon technikai jellegű munkafolyamatok tervezéséhez, kivitelezéséhez, munkakultúrája megalapozásához.
- Időtöbblet biztosítására van szükség a különböző anyagok többoldalú érzékleti megismerésére, az adaptált eszközökkel történő mérésre az egyéni igényeknek megfelelően.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a balesetmentes szerszámhasználatra, a látássérült emberek életvitelét segítő speciális eszközök használata (beszélő mérleg, adaptált tübefűző, mérőszalag, stb.).
- Speciális tartalmakkal egészül ki a közlekedési ismeretek, a háztartáskultúra témaköre.

Testnevelés és sport

A gyengénlátó, aliglátó tanulók az állapotuknak megfelelő speciális mozgásnevelésben vesznek részt.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A helyi tanterv a testnevelés NAT- ban meghatározott fejlesztési feladatai közül tartalmazza a nem ellenjavalltakat, valamint a diagnózis ismeretében ajánlott speciális tartalmakat, beépítve a gyógytestnevelési eljárásokat.

A speciális tartalmak kialakításánál figyelemmel kell lenni:

- a mozgásbiztonság kialakítására, mozgás-látáskoordinációjának fejlesztésére, a tájékozódó képesség fejlesztésére,
- a helyes testtartást segítő gyakorlatokra és a meglévő mozgásszervi betegségek korrekciós gyakorlataira,
- a követelmények meghatározása mindig a gyermek egyéni állapotától függ, a látásteljesítmény, a szembetegség kihatásai és a társuló mozgásszervi betegség figyelemvételével.

Amennyiben lehetőség van rá, meg kell ismertetni a gyengénlátó, aliglátó tanulót a látássérültek sportolási lehetőségeivel, és biztosítani kell az abban való részvételt (pl. atlétika, csörgőlabda, úszás).

6.8 Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében: „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

A lehető legkorábban kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknél e területen problémát tapasztalunk. A tanuló magatartási és/vagy tanulási nehézségét, tanulási zavarait, és tanulási akadályozottságát előidéző okok feltárásának céljából az osztályfőnök, a védőnő és a gyermekvédelmi felelős családlátogatáson vesz részt.

Ha a magatartási problémák indokolják, az iskola javasolja a szülőknek a problémakezelésben kompetens társintézmények (szakértői bizottság, Gyermek- és Ifjúsági Ideggondozó pszichológiai, illetve pszichiátriai terápiás módszereit.

A szakvélemény figyelembevételével kidolgozzuk a segítség stratégiáját. A rászoruló tanulók számára heti 1-2 óra felzárkóztatást biztosítunk.

Törekszünk önismeretük, konfliktuskezelő készségeik fejlesztésére. Ezért: feszültségoldó szabadidős tevékenységeket, illetve önismereti, konfliktuskezelő és egyéb mentálhigiénés foglalkozásokat szervezünk, minél több sikerélményhez juttatjuk tanítványainkat.

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése keretében történik a közösségfejlesztő, közösségépítő és mentálhigiénés program, mely elsősorban osztálykeretben és érdeklődési körökben történik.

A szövegértési-szövegalkotási és matematikai-logikai alapkompentenciák fejlesztését a matematika, magyar nyelv és irodalom órákon az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezéssel, kis létszámú csoportokban, tantárgyi képességfejlesztő programok keretében fejlesztjük 5-8. évfolyamon. Felzárkóztató, egyéni bánásmódot biztosító foglalkozások szervezése, megfelelő szakember bevonása, differenciált, egyéni képességet biztosító továbbhaladás.

6.9 Kiemelten tehetséges tanuló

Tehetséggondozás, képességfejlesztés: A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében: „kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Az egy osztályba járó tanulók csak életkorban állnak közel egymáshoz, ezen kívül adottságaikban, fejlettségükben, képességükben, tudásukban, felkészültségükben, azaz mentális fejlettségi mutatóikban különböznek egymástól.

Különbözik a tantárgyak iránti érdeklődésük, munkájuk eredménye, teljesítményük szintje.

Tanulóink egy része kimagasló eredményre képes intellektuális és nem intellektuális tevékenységekben. Ők a kiemelkedő képességűek, a potenciális tehetségek.

Tehetségen azt a velünk született, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos területén az átlagosat messze meghaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség néhány jellemzője:

- logikus gondolkodás képessége,
- következtetés képessége,
- a külső világgal szembeni nyitottság,
- magas fokú kreativitás,
- kíváncsiság, érdeklődés,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- szorgalom és kitartás,
- becsvágy,
- folyamatos kommunikáció.

Miből ismerhető fel a tehetséges gyermek?

- Nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- Gazdag a szókincsük, szokatlan kifejezéseket is megfelelően, nagy biztonsággal használnak.
- Beszédük folyamatos, kifejező.
- Megjegyzik a tényeket.
- Felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- Jó megfigyelők.
- Sokat olvasnak.
- Kritikusan gondolkodnak.
- Az őket érdeklő kérdésekkel szívesen foglalkoznak.
- Az ismétlődő feladatok untatják.
- Szokatlan kérdéseket fogalmazznak meg.
- Okos, értelmes válaszokat, magyarázatokat adnak.
- Van véleményük és el is mondják.
- Egyéni elképzeléseik vannak, és azt követik.
- Nem tartanak mindig a többséggel.

A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenységek:

- Az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai tanulás megszervezése.
- Iskolaotthonos oktatás a bevezető szakaszban.
- Szakkörök.
- Választható tanórák.
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Alapfokú művészetoktatás.
- Tanulmányi versenyek.
- Levelezős versenyek.
- Kulturális rendezvények látogatása (színház, múzeum).
- Iskolai sportkörök.
- Sportversenyek.
- Kapcsolat az alapfokú művészeti iskolával.
- Tehetséggondozó központba irányítás.

- Továbbtanulás.
- Iskolai könyvtár valamint az iskola más létesítményének, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulási- szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- drámapedagógia,
- tevékenységközpontú pedagógiák
- tehetséggondozó műhely.

6.10 Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül hátrányos helyzetűnek minősül. A jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik, ha megfelel a halmozottan hátrányos helyzetűekre vonatkozó feltételeknek.

Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a védelembe vett, illetőleg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeke akkor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek, ha a szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamát fejezték be sikeresen.

Iskolánkban a tanulók 65-75 %-a hátrányos helyzetű. Igyekszik biztosítani a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a felzárkózást, a hátránykompenzálást.

6.11 Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- iskolaotthon, egész napos iskola
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a felzárkóztató órák
- a napközi otthon
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége.

7. A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskola- a tanulók nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységének megszervezésére- diákköröket hozhat létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti. A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

Diákönkormányzat:

A diákönkormányzat munkáját pedagógusok segítik, akiket az intézményvezető bíz meg.

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulói közösséget érintő kérdésekről,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolókról,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséről, megszervezéséről,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásáról,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap idejéről, programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

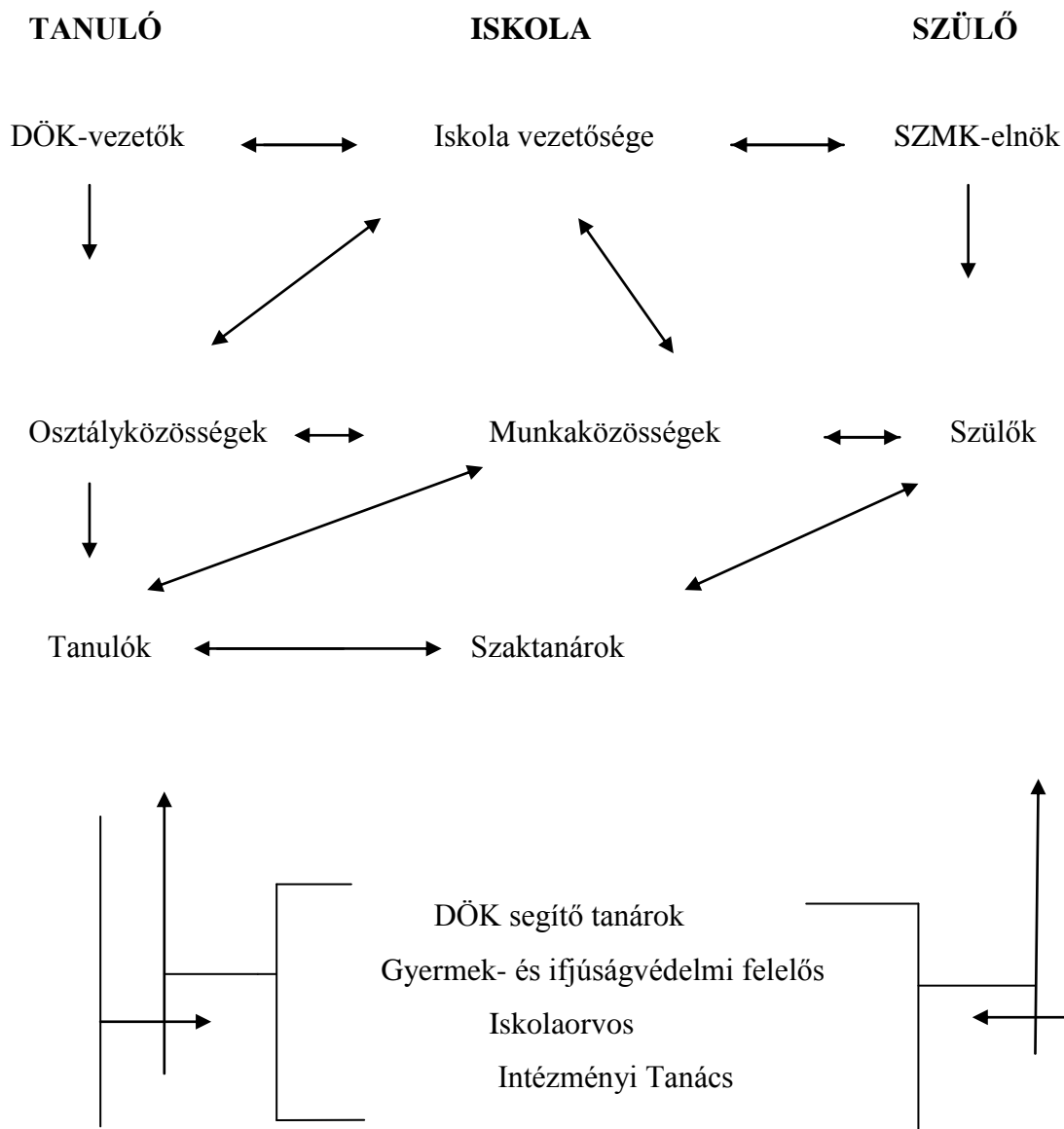
A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza annak működését.

Diákközgyűlés:

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

8. Az együttműködés kapcsolatrendszere

Ezek az együttműködési formák biztosítják, hogy mind a szülők, tanulók valamint a tanárok naprakész információval rendelkezzenek a tanulót, az iskolát érintő kérdésekben.

8.1 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttes munkája révén valósulhatnak meg a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatási célkitűzések. Ezért a szülőnek, a tanulónak és az iskolának a továbbiakban is élő, konstruktív, alkotó módon kell együttműködniük.

8.1.1 Az együttműködés formái szülőkkel:

szóbeli kapcsolattartás:

- szülői értekezlet
- fogadó órák
- személyes megbeszélés alapján
- telefonon történő tájékoztatás
- családlátogatások.

írásbeli kapcsolattartás:

- tájékoztató füzetten keresztül
- tájékoztató levelekkel
- hirdetésekkel, plakátokkal
- negyedévi, háromnegyedévi értékeléssel 1. osztályban és 2. osztályban félévig.

8.1.2 A szülők és pedagógusok együttműködését szolgáló fórumok

Szülői értekezlet:

Célja: Közös feladatok, célok megtervezése, a felmerült problémák megoldása. Kapcsolatteremtés és tartás iskola-szülő, valamint szülő-szülő között. Az iskola-szülő kapcsolatban a kölcsönösséget tartjuk az együttműködés zálogának. A személyes kapcsolattartáshoz osztályonként 1-2 szülővel valósul meg az iskolai SZMK-ban.

Iskolai szülői értekezleten minden tanuló szülője részt vehet, függetlenül attól, melyik osztályba jár a gyerek. Témája az adott tanévre kitűzött célok, feladatok ismertetése, tanévkezdési problémák megbeszélése, kapcsolatteremtés. Ideje: tanévenként egy.

Osztály szülői értekezlet: az osztályfőnökök tartják minden egyes tanulócsoporthoz szüleinek külön-külön. Témái hasonlóak az iskolai szülői értekezlet témáihoz, de osztályszintű is. Ideje: tanévenként legalább kettő.

Pályaválasztási szülői értekezlet: az osztályfőnökök a 8-os tanulók szüleinek együttműködve, továbbtanulási elképzelésük függvényében egyfajta útmutatót nyújtanak a tanulók képességét is figyelembe véve.

Fogadóórák:

Célja: A szaktanárokkal, illetve az osztályfőnökökkel történő egyéni találkozás során véleménycsere alakuljon ki a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről. Egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése valósulhat meg konkrét tanácsokkal.

Ideje: A nevelő által megjelölt időpontban, általában heti egy alkalommal.

Családlátogatás:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Célja: A gyermekek családi hátterének, szociális körülményeinek megismerése, közvetlenebb kapcsolat kialakítása a tanulóval kapcsolatban felmerült problémák megoldása céljából.

Ideje: szükség szerint (pl. magatartási problémák, igazolatlan hiányzások miatt), de egy pedagógiai cikluson (1-4. illetve 5-8. évfolyam) belül legalább egy alkalommal.

8.1.3 A szülők bekapcsolódásának lehetőségei az iskola közéletébe

Az iskola működése során az alábbi szülői szerepek jelennek meg.

A szülő mint a szolgáltatás megrendelője:

Részt vehet a szülői értekezleteken, fogadóórákon. Folyamatosan tájékozódhat a gyermeke előmeneteléről, személyiségfejlődéséről. Kérheti az emelt szintű programokban való részvétel lehetőségét gyermeke számára

- iskolapszichológus és logopédus segítségét
- napközi otthonos ellátást
- nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások szervezését.

A szülő mint a tanítási - tanulási folyamat segítője:

Bizalommal fordulhat a nevelőtestület bármely tagjához a gyermekét érintő kérdésekben. A nevelőtestület tagjai szakmai, pedagógiai tudásukkal igyekeznek az iskola értékeit, elgondolásait egyeztetni, összehangolni a szülői ház által kitűzött célokkal. A meggyőzés módszerét alkalmazva igyekeznek megnyerni a szülők támogatását az egységes értékek, erkölcsi normák közvetítéséhez az iskola minden tanulója felé. Célunk, hogy a szülők partnereink legyenek a nevelésben, az együttgondolkodásban. Nagyon fontos a jó partneri kapcsolat a családi életre való nevelésben, hogy tanulóink megismerjék és megértsék a kiegyensúlyozott, boldog családi élet kialakításának módját és nehézségeit. Feladatunk a szülők mind szélesebb körével felismertetni, hogy közös példaadással munkánk eredményesebb lesz, s ezáltal gyermekeink személyisége gazdagodik. Az erkölcsi támogatás mellett iskolánk szívesen veszi az anyagi, tárgyi támogatást is (pl. iskolánk esztétikai arculatának alakítása, iskolai alapítvány (1% az adóból) támogatása, jótékonysági bál szervezése, illetve azon való részvétel.

A szülő mint a tanítási - tanulási folyamat szereplője:

Nyitottak vagyunk minden olyan szülői kezdeményezésre, amely intézményünk oktatási-nevelési feladatainak sikerességét elősegíti, színesíti. Nagyra értékeljük, ha részt vesz gyermeke osztály illetve iskolai rendezvényein. Választott, vagy megbízott szülői tisztségviselőként, kísérőként és felügyeletet ellátóként segíti a gyermekközösségek kulturális

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

és sport programjait (tanulmányi kirándulások, túrák, táborok, kulturális rendezvények látogatása, sportversenyek szervezése, iskolánkat szépítő, otthonossá tevő munkák).

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról. A szülőket tájékoztatni kell az iskolában folyó kompetencia alapú nevelési-oktatási tevékenységről, ösztönözni kell, hogy aktív részeseivé váljanak a célok megvalósításának.

A HHH tanulók szüleinek tájékoztatása a tanulók árnyékolt értékeléséről.

Az IPR programban közreműködő tanulók szüleinek tájékoztatása a fejlesztési eredményekről.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

8.1.4 Az együttműködés formái tanulókkal

diákparlament

osztálykeretben:

- osztályfőnöki órák
- rendezvények

osztályfőnök, szaktanár személyes kapcsolata a tanulóval

Az ideális tanár-diák viszony kialakítása nélkülözhetetlen feltétele a színvonalas, tartalmas, a kölcsönös tiszteleten alapuló oktató-nevelő munkának. Ezért fontos, hogy a tanuló legyen tisztában jogaival és kötelességeivel. Ez utóbbiakat az iskolai "Házirend" is tartalmazza.

8.1.5 Az iskola meglévő kapcsolatrendszere

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

A közoktatás helyi közszolgáltatás, melynek irányítása nem képzelhető el az oktatásban érdekelt partnerekkel való párbeszéd és hatékony együttműködés nélkül.

Fontos a folyamatos párbeszéd, a széleskörű konszenzuseresés és az oktatásban érdekelt partnerek véleményére való nyitottság.

Nevelésben együttműködő intézmények:

- a. Nevelési-oktatási intézmények:
 - óvodák
 - más általános iskolák
 - középiskolák (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola)
 - alapfokú művészeti oktatási intézmény
 - pedagógiai szakszolgálat (nevelési, pszichológia tanácsadók)

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- b. Önkormányzatok
 - települési képviselő testületek, nemzetiségi képviselő testületek
 - képviselők
- c. Polgármesteri hivatalok
 - szociális ügyintézők
- d. Közoktatáshoz kapcsolódók
 - könyvtár
 - családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
 - nevelési tanácsadó
 - pályaválasztási tanácsadó
 - települési művelődési ház
 - iskolaegészségügyi és iskolafogászati ellátást végző intézmény és annak dolgozói (gyermekorvos, fogorvos, védőnő)
- e. Egyházak
- f. Civil szervezetek (Jövőért Közalapítvány, Vállajért Közalapítvány, Mérk-Vállaj NSE, Kinizsi SE)

9. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki a tanítási év során a jogszabály által előírt mértéket meghaladó igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzattal nem lehet teljesítményét értékelni.

A hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % -a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Sikeres osztályozó vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több. A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónak a számonkérés során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az intézményvezető határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az intézményvezető jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó- és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

(1. sz. melléklet)

10. A tanuló felvétele és átvétele, a tanulók osztályba, csoportba való beosztása

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

A tankötelezettség megállapítása 2011. évi CXCV. Törvény 45 § (2) alapján

- A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, és az óvoda azt javasolja, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik.
- A gyermek tankötelezettségének teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A fejlettséget korábban elérő gyermek esetében a kormányhivatal a szülő kérelmére a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Az iskola intézményvezetője a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezheti:

- ha a szülő nem ért egyet az óvoda által kiállított igazolással, döntéssel és arról az iskola intézményvezetője tudomást szerez, kivétel, ha a kérdésben a szakértői bizottság korábban még nem hozott döntést
- ha szükséges a gyermek sajátos iskolai nevelésben-oktatásban való részvételéről dönteni - az óvoda javaslata vagy a szülő kérése alapján-, ha erről a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

Tanulói jogviszony:

A tanuló, a magántanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola intézményvezetője dönt.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel:

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között, a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola intézményvezetője:

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- átvétel esetén értesíti az előző iskola intézményvezetőjét.

Az iskola intézményvezetője értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írátták be.

Az iskolába felvett tanulót, a magántanulót is az iskola tartja nyilván.

További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
- Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

A nemzetiséghez tartozó jelentkezőt azonos feltételek esetében előnyben kell részesíteni, a nemzetiségi nevelést és oktatást folytató iskolába, vagy osztályba fel vagy át kell venni.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A tanuló átvétele:

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemhez be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

A második- nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult, különbözeti vizsgát kell tennie. Idegen nyelv esetében, ha már több éve nem német nyelvet tanul, az addig tanult idegen nyelvből (angol) az iskola osztályozó vizsga lehetőségét biztosítja. A vizsgára való felkészülésről a szülő gondoskodik. A különbözeti vizsga időpontjáról a szülőt a tanuló átvétele során tájékoztatni kell. A különbözeti vizsga szervezése a tanulói jogviszony keletkezésétől számított három hónap eltelte után lehetséges.

Amennyiben a tanuló a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból 2 hónapon belül megismételheti.

Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, vagy a tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola intézményvezetője dönt.

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az intézményvezető a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az intézményvezetőhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyanezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola intézményvezetője az intézményvezetőhelyettesek és az osztályfőnökök véleményének figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskola intézményvezetője értesíti a tanuló lakóhelye, tartózkodási helye szerinti illetékes kormányhivatalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása:

Az iskolába felvett tanulók osztályba, csoportba történő beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az iskola intézményvezetője dönt.

11. IKT stratégia

(2. sz. melléklet)

12. A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola környezetnevelési programja

(3. sz. melléklet)

IV. HELYI TANTERV

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények.

Tantervek

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

H2004 = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004 szeptemberétől érvényes helyi tanterv

Az intézmény adaptált tanterve - Nyíregyházi Tantervcsalád 2004

Német nemzetiségi kisebbségi oktatás tanterve

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

H2013 = a 2013 szeptemberétől bevezetett új NAT 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Bevezető szakasz		Kezdő szakasz		Alapozó szakasz		Fejlesztő szakasz	
2012/2013	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004
2013/2014	H2013	H2004	H2004	H2004	H2013	H2004	H2004	H2004
2014/2015	H2004	H2013	H2004	H2004	H2004	H2013	H2004	H2004
2015/2016	H2004	H2004	H2013	H2004	H2004	H2004	H2013	H2004
2016/2017	H2004	H2004	H2004	H2013	H2004	H2004	H2004	H2013

Német nemzetiségi helyi tanterv

- Nyelvoktató kisebbségi oktatás a német nyelv tanításával, az irodalom és kisebbségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a kisebbségi oktatás céljainak megvalósításához.
- A kisebbségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A kisebbségi oktatásban szerepe van az irodalom és kultúra tanításának.
- A nyelv tudása hozzájárul a kisebbségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését.
- A népismeret tananyag a német nép kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és a jelenéről szóló ismereteket tartalmazza, amelyet külön népismereti óra keretében oktatjuk.

A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola Nemzetiségi Programja

(4. sz. melléklet)

A 2013/2014-es tanévtől a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (új NAT) és az erre épülő kerettantervek bevezetése felmenő rendszerben első és ötödik évfolyamon kerülnek bevezetésre. A többi évfolyamon kifutó rendszerben a 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, a hozzá kapcsolódó, az intézmény által adaptált kerettanterv alkalmazásával valósul meg történik.

1. A jelenleg használt kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámja (kifutó rendszerben)

Iskolánk a Nyíregyházi tantervesaládot választotta. A tantervesalád sajátos nézőpontja, hogy az átlagos képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelését, oktatását szolgálja az átlagos személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező iskolákban.

Az egyes tantervek tantárgyakra vannak kidolgozva. Mivel a tantervek teljességre törekednek, a javasolt óraszámok szigorúan a közoktatási törvényben meghatározott kötelezően felhasználható időkereten belül maradnak. Az iskolák sajátos helyzetük alapján, céljaiknak megfelelően máshová tehetik, elmozdíthatják a hangsúlyokat. A tanterv biztosítja, hogy a kezdő szakaszban a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kaphassanak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben.

A tantervek a kerettanterv követelményeinek mindegyikét teljesítik, javaslatokat adnak a differenciálásra és többletkövetelmények használatára:

A közös követelményeket a kerettanterv alapján valamennyi évfolyamon a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

A minimális követelményeket a kerettanterv, valamint az alkalmazott Nyíregyházi tantervesalád lefedi, így a követelményeket a helyi tanterv tartalmazza.

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

A tanulók értékelésének módja összhangban van az iskola Helyi Pedagógiai Programjában kidolgozott és elfogadott értékelési módszerrel.

Az adaptált tantervek tartalmában lényeges változást nem alkalmaztunk. A szabadon felhasználható órákra a helyi sajátosságoknak megfelelő tananyagot terveztük. A honosítás mértéke (3-10%), a tantárgyak egy tanévben adott óraszámainak változtatásából adódik.

Az iskola egyes évfolyamain kifutó rendszerben a 2013/2014-es tanévtől az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- **H2004** = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004. szeptemberétől érvényes helyi tanterv.

2013/2014-as tanévben kifutó rendszerben a második és hatodik évfolyamtól.

Az új Nemzeti Alaptanterv alapján készült helyi tanterv (243/2003. Korm. r.) a 2010/2011. tanévtől 3. évfolyamon és magasabb évfolyamokon.

Mérki intézmény óraterve

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7,5	7,5	4	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Angol nyelv/német nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4,5	4,5	4,5	4	3,5	3,5	3,5	3,5
Informatika			0,5	1	1	1	1	1,5
Környezetismeret	1	1,5	1,5	1,5				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1	1
Biológia							1,5	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1,5	1	1	1,5	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma (modul)					1			
Hon és népismeret (modul)						1		
Kötelező óraszám a törvény alapján	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Nem kötelező: ktv.52§(7) ebből:	2 1ma 0,5mt	2 1 ma 0,5mt	2 0,5 ma 0,5mt 0,5inf	2 0,5mt 0,5ma 0,5inf	5,625 0,5tn 0,5mt	5,625 0,5mt	7,5 1mt 0,5fiz	7,5 1mt 0,5fiz 0,5bi
ISK	0,5	0,5	0,5	0,5	1,125	1,125	1,5	1

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Képességkibont.					1,5	2	2	2
Tehetségg.,felzárkózt.					2	2	2,5	2,5
Összesen:	22	22	22	24,5	28,12 5	28,12 5	32,5	32,5
Egyéni fog. ktv.52.§(11) 1-4.o.felzárk. kibont.	2,4	2,4	2,4	2,7				
SNI okt. ktv.52.§(6)								
Értelmi fogy.15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Egyéb fogy. 15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Gyengénlátó 35%	7	7	7	7,875	7,875	7,875	8,75	8,75
Mozg.f.,vak, nagyh.40%	8	8	8	9	9	9	10	10

A 2012-13. tanévben az 1. és 5. évfolyamon a mindennapos testnevelés bevezetésre került heti 5 óra testnevelés órával.

Az új Nemzeti Alaptanterv alapján készült helyi tanterv (243/2003. Korm. r.) a 2010/2011. tanévtől 2. évfolyamon felmenőrendszerben.

Mérki intézmény óraterve

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7,5	7,5	4	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Angol nyelv/német nyelv	1	1	1	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4,5	4	3,5	3,5	3,5	3,5
Informatika				1	1	1	1	1,5
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1	1
Biológia							1,5	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma (modul)					1			
Hon és népismeret (modul)						1		
Kötelező óraszám a törvény alapján	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Nem kötelező: ktv.52§(7) ebből:	2 1ném 0,5mt	2 1ném 0,5mt	2 1ném 0,5inf	2 0,5mt 0,5kör 0,5inf	5,625 0,5tn 0,5mt	5,625 0,5mt	7,5 1mt 0,5fiz	7,5 1mt 0,5fiz 0,5bi
ISK	0,5	0,5	0,5	0,5	1,125	1,125	1,5	1
Képességkibont.					1,5	2	2	2

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Tehetség.,felzárkózt.					2	2	2,5	2,5
Összesen:	22	22	22	24,5	28,12 5	28,12 5	32,5	32,5
Egyéni fog. ktv.52.§(11) 1-4.o.felzárk. kibont.	2,4	2,4	2,4	2,7				
SNI okt. ktv.52.§(6)								
Értelmi fogy.15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Egyéb fogy. 15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Gyengénlátó 35%	7	7	7	7,875	7,875	7,875	8,75	8,75
Mozg.f.,vak, nagyh.40%	8	8	8	9	9	9	10	10

**Az új Nemzeti Alaptanterv alapján készült helyi tanterv (243/2003. Korm. r.) a
2010/2011. tanévtől 1. évfolyamon felmenőrendszerben.**

Mérki intézmény óraterve

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6,5	7,5	4	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Angol nyelv/német nyelv	2	2	2	2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	3,5	3,5	3,5	3,5
Informatika			0,5	1,5	1	1	1	1,5
Környezetismeret	1	1	1	1,5				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1	1
Biológia							1,5	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma (modul)					1			
Hon és népismeret (modul)						1		
Kötelező óraszám a törvény alapján	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
ktv.52§(4) német nemz.10%	2	2	2	2	2	2	2	2
Nem kötelező: ktv.52§(7) ebből:	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	5,625 0,5tn 0,5mt	5,625 0,5mt	7,5 1mt 0,5fiz	7,5 1mt 0,5fiz 0,5bio
ISK	0,5	0,5	0,5	0,5	1,125	1,125	1,5	1
Képességkibont.					1,5	2	2	2
Tehetség., felzárkózt.					2	2	2,5	2,5
Összesen:	24	24	24	26,5	30,125	30,125	34,5	34,5

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Egyéni fog. ktv.52.§(11) 1-4.o.felzárk. kibont.	2,4	2,4	2,4	2,7				
SNI okt. ktv.52.§(6)								
Értelmi fogy.15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Egyéb fogy. 15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Gyengén látó 35%	7	7	7	7,875	7,875	7,875	8,75	8,75
Mozg.f., vak,nagyh.40%	8	8	8	9	9	9	10	10

A 2012-13. tanévben az 1. és 5. évfolyamon a mindennapos testnevelés bevezetésre került heti 5 óra testnevelés órával.

Az új Nemzeti Alaptanterv alapján készült helyi tanterv (243/2003. Korm. r.) a 2010/2011. tanévtől 1. évfolyamon és magasabb évfolyamokon.

Vállaji intézmény óraterve

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6,5	7,5	4	4	4	4
Történelem					1,5	2	2,5	2
Angol nyelv/német nyelv	2	2	2	2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	3,5	4	4
Informatika			0,5	1,5	1	1	1	1,5
Környezetismeret	1	1	1	1,5				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1	1
Biológia							1	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma (modul)					0,5	0,5		
Hon és népismeret (modul)					0,5	0,5		
Kötelező óraszám a törvény alapján	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
ktv.52§(4) német nemz10%	2	2	2	2	2	2	2	2
Nem kötelező: ktv.52§(7) -ebből:	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	2 1ném 0,5ma	5,625 0,5tört	5,625 1fiz 0,5mt	7,5 0,5bio 0,5fiz	7,5 0,5fiz 0,5bio
ISK	0,5	0,5	0,5	0,5	1,125	1,125	1,5	1
Képességkibont.					1,5	1	2	3
Tehetség.,felzárkózt.					2,5	2	3	2,5
Összesen:	24	24	24	26,5	30,125	30,125	34,5	34,5

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Egyéni fog. ktv.52.§(11) 1-4.o.felzárk. kibont.	2,4	2,4	2,4	2,7				
SNI okt. ktv.52.§(6)								
Értelmi fogy.15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Egyéb fogy. 15%	3	3	3	3,375	3,375	3,375	3,75	3,75
Gyengénlátó 35%	7	7	7	7,875	7,875	7,875	8,75	8,75
Mozg.f.,vak,nagyh.40%	8	8	8	9	9	9	10	10

A 2012-13. tanévben az 1. és 5. évfolyamon a mindennapos testnevelés bevezetésre került heti 5 óra testnevelés órával.

Iskolánk nevelőtestülete a modulok oktatását a következőképpen szervezte meg:

Önálló tantárgyként hagyta meg:

- tánc és dráma (kifutó rendszerben)
- hon- és népismeret

A tánc- és dráma, valamint a hon- és népismeret oktatása a helyi tantervben meghatározott óraszám szerint történik.

A TAMOP 3.1.4/08/2-2009-0127 a „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben” pályázat előírt követelményeit és fenntarthatóságát a függelék tartalmazza.

2. Az iskola által választott új kerettanterv a 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetve

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1			
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Új kerettanterv adaptált óraterve a 2016-17. tanévtől

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyam nemzetiségi																				
	1. évf.					2. évf.					3. évf.					4. évf.				
	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö
<i>Nemzetiségi nyelv és irodalom</i>		1	2	2	5		1	2	2	5		2	1	2	5	2	1		2	5
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	7	0,5			7,5	7	0,5			7,5	6		1		7	6	0,5	1		7,5
<i>Matematika</i>	4	0,5			4,5	4	0,5			4,5	4	0,5			4,5	4				4
<i>Erkölcstan/Hit-és erkölcstan</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Honismeret</i>			1		1			1		1			1		1			1		1
<i>Környezetismeret</i>	1				1	1				1	1				1	1	0,5			1,5
<i>Ének-zene</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Vizuális kultúra</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Informatika</i>	0				0	0				0		0,5			0,5		1			1
<i>Testnevelés és sport</i>	5				5	5				5	5				5	5				5
Össz. óraszám:	23	2	3	2	30	23	2	3	2	30	22	3	3	2	30	24	3	2	2	31

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Új kerettanterv adaptált óraterve felmenő rendszerben a 2013-14. tanévtől, és alkalmazva a 2014-15, 2015-16. tanévben.

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyam nemzetiségi																				
	1. évf.					2. évf.					3. évf.					4. évf.				
	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö
<i>Nemzetiségi nyelv és irodalom</i>		1	2	2	5		1	2	2	5		2	1	2	5	2	1		2	5
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	7	0,5			7,5	7	0,5			7,5	6	0,5	1		7,5	6	1	1		8
<i>Matematika</i>	4	0,5			4,5	4	0,5			4,5	4	0,5			4,5	4	0,5			4,5
<i>Erkölcstan/Hit- és erkölcstan</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Honismeret</i>			1		1			1		1			1		1			1		1
<i>Környezetismeret</i>	1				1	1				1	1				1	1	0,5			1,5
<i>Ének-zene</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Vizuális kultúra</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Testnevelés és sport</i>	5				5	5				5	5				5	5				5
Össz. óraszám:	23	2	3	2	30	23	2	3	2	30	22	3	3	2	30	24	3	2	2	31

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az alábbi órahálót a mérki iskolában először a 2014-2015. tanévben alkalmazzuk.

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyam nemzetiségi																				
	5. évf.					6. évf.					7. évf.					8. évf.				
	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö
<i>Nemzetiségi nyelv és irodalom</i>	3			2	5	3			2	5	3			2	5	3			2	5
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	4	0,5			4,5	4	1			5	3	1			4	4				4
<i>Matematika</i>	4				4	3	1			4	3				3	3	1			4
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Erkölcstan/Hit-és erkölcstan</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Honismeret</i>			1		1			1		1		1			1		1			1
<i>Természetismeret</i>	2				2	2	0,5			2,5										
<i>Földrajz</i>											1	0,5			1,5	2				2
<i>Biológia-egészségktan</i>											2				2	1	0,5			1,5
<i>Fizika</i>											2				2	1	0,5			1,5
<i>Kémia</i>											1	0,5			1,5	2				2
<i>Ének-zene</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Vizuális kultúra</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>	1				1	1				1	1				1					
<i>Informatika</i>		1,5			1,5	1	0,5			1,5	1				1	1				1
<i>Testnevelés és sport</i>	5				5	5				5	5				5	5				5
<i>Osztályfőnöki</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Hon és</i>	1				1															

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

<i>népismeret</i>																				
Össz. óraszám:	26	2	1	2	31	25	3	1	2	31	28	3	0	2	33	28	3	0	2	33

Új kerettanterv adaptált óraterve felmenő rendszerben a 2013-14. tanévtől

A 2013-2014. tanévben a következő órahálót alkalmazzuk 5. évfolyamtól felmenő rendszerben a mérki iskolában.

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyam

	5. évf.					6. évf.					7. évf.					8. évf.				
	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö	K.	Sz.t	V.	N.	Ö
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	4	1			5	4	1			5	3	1			4	4	1			5
<i>Idegen nyelv</i>	3				3	3	0,5			3,5	3				3	3				3
<i>Matematika</i>	4				4	3	1			4	3	1			4	3	1			4
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>	2				2	2				2	2				2	2				2
<i>Erkölcstan/Hit- és erkölcstan</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Természetismeret</i>	2				2	2	0,5			2,5										
<i>Földrajz</i>											1	0,5			1,5	2				2
<i>Biológia-egészségtan</i>											2				2	1	0,5			1,5
<i>Fizika</i>											2				2	1	0,5			1,5
<i>Kémia</i>											1	0,5			1,5	2				2
<i>Ének-zene</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Vizuális kultúra</i>	1				1	1				1	1				1	1				1
<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>	1				1	1				1	1				1					
<i>Informatika</i>		1			1	1				1	1				1	1				1
<i>Testnevelés és sport</i>	5				5	5				5	5				5	5				5

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

<i>Osztályfőnöki</i>	1			1	1				1	1				1	1				1
<i>Hon és népismeret</i>	1			1															
Össz. óraszám:	26	2		28	25	3			28	28	3	0	2	31	28	3	0		31

**Általános iskola heti ellátandó óráinak száma 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben
(számítási alap minta)**

Évf.	Oszt.	Knt. 27.§ (4), 6.sz.melléklet kötelező óraszám	Összesen	Knt. 27.§ (4) 6.sz.mell.	Összesen	Knt. 6.sz.melléklet nemzeti ségi	Összesen	Knt. 27.§ (5) tehetség vagy felz.	Összesen	Knt. 27.§ (8),6.sz.mell. 1. * Számítás: 20/2012.13 8.§(2) alapján	Összes
1.	1	25	25	27	27	2	2	1	1		
2.	1	25	25	27	27	2	2	1	1		
3.	1	25	25	27	27	2	2	1	1		
4.	1	27	27	28	28	2	2	1	1		
5.	1	28	28	23	23	2	2	1	1		
6.	1	28	28	23	23	2	2	1	1		
7.	1	31	31	25	25	2	2	1	1		
8.	1	31	31	25	25	2	2	1	1		
Ö	8		220		***205		16		8		**449

* **Óraszám számítás:** az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeretet **kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámokban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel.** Ha a tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani. /20/2012.138.§ (2)/ A heti időkeret a tanítási hetek között a tanuló érdeksérelme nélkül különösen indokolt esetben átcsoportosítható./ Knt.27.§ (8)/

** Az óraszám a nemzetiségi iskolai nevelés óraszámait is tartalmazza, a rehabilitációs és rehabilitációs órák számát nem tartalmazza.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*** Felhasználása: Knt. 27.§ (4)-(5)-(6)-(12)-(13) alapján (a kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére), a heti időkeret az egyes évfolyamok , osztályok, a tanítási hetek között átcsoportosítható / Knt.28.(4)/

A kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére tartható:

- Egyéb foglalkozások (pl napközi, tanulószoba, stb.)
- Osztálybontás
- Tehetség kibontakoztatása
- HH, HHH-s tanulók felzárkóztatása
- *Beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára ,az első –negyedik évfolyamon az eredményes felkészítést szolgáló egy - három fős differenciált fejlesztést biztosító* foglalkozások,
- **Egyéni foglalkozás** 1-4. évfolyamon a tanuló eredményes felkészítésére vagy magasabb évfolyamon a *tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismételt, legalább heti 2 alkalom.*
- Sportkör, sportágak és tevékenységi formák szerint heti 2 x 45 perc óra (ha az iskola a mindennapos testnevelés óráiba nem építi be a sportkörü foglalkozásokat)

E felett biztosított a Knt.27.§ (7) alapján:

- egyéni foglalkozás súlyos betegség vagy a szakértői bizottság véleménye alapján magántanuló (BTM, SNI): **10 óra**- Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható. /Knt.27.§(7)/

Továbbá: Knt.27.§ (5) utolsó mondata alapján:

„Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként **legalább további heti egy-egy óra biztosított** az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

Az emberi erőforrások minisztere 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelete a tankönyvvé, pedagógus - kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

Az intézményvezetők tennivalói

- **Május 31-ig** közzé kell tennie a könyvtárból kikölcsönözhető tankönyvek, ajánlott és kötelező olvasmányok jegyzékét (30. § (4)).
- Az iskola intézményvezetője minden év **június 10-ig** köteles felmérni, hogy hány tanulónak kell vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból,

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

könyvtárszobából történő kölcsönzéssel, hányan kívánnak használt tankönyvet igénybe venni vagy új tankönyvet vásárolni (25. § 1)).

- E felmérés során tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy várhatóan mely tanulók lesznek jogosultak ingyenes tankönyvellátásra (25. § (2)).
- Amennyiben az iskola fenntartója, vagy más támogató további tankönyvvásárlási kedvezményt kíván a szülőknek nyújtani, arról is tájékoztatást kell adni (25. § (3)).
- Az intézményvezető feladata a tankönyvtámogatásra való jogosultságot igazoló, a 26. §-ban felsorolt iratok ellenőrzése, és a tankönyvtámogatási igények összesítése és benyújtása (25. § (5)).
- Amennyiben az iskola a jogszabályokban előírtakon túl további támogatást tud nyújtani, erről, illetve igénybevételének feltételeiről hirdetményben kell a szülőket tájékoztatni (26. § (3)).
- A felmérések eredményéről **június 15-ig** tájékoztatnia kell a nevelőtestületet, az iskolaszéket, a szülői szervezetet, az iskolai diákönkormányzatot, az iskola fenntartóját, és kikéri véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához (26. § (5)).
- Az intézményvezető e vélemények figyelembevételével **június 17-ig** meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét és erről tájékoztatja az iskolafenntartót, a szülőket és a nagykorú, cselekvőképes tanulókat (26. § (6)).
- Az intézményvezető kezdeményezheti a fenntartónál tankönyvellátási támogatás megítélését olyan diákoknál is, akik nem jogosultak állami tankönyvtámogatásra (26. § (7)).
- Jelentést készít a fenntartó részére a tankönyvtámogatásra jogosultakról (26. § (7)).
- Az iskola tervezett tankönyvmegrendelését meg kell ismertetni a szülőkkel (30. § (2)).
- Az intézményvezető azokon az évfolyamokon, melyeken már bevezették a Nemzeti alaptantervet, csak olyan tankönyveket rendelhet, amelyek az új kerettantervek szerint készültek (30. § 5)).
- Az intézményvezető szerzi be az iskola fenntartójának egyetértését az iskola tankönyvmegrendeléséről (29. § (1)).
- Gondoskodnia kell arról is, hogy az iskola a tankönyveket a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus rendszeren keresztül megrendelje (29. § (1)).
- A megrendeléssel kapcsolatos határidők:
 - a tankönyvmegrendelés határideje **április utolsó munkanapja**;
 - a megrendelést **június 30-ig** lehet módosítani;
 - ugyancsak **június 30-ig** kell feltüntetni a normatív kedvezményben részesülőket;
 - a pótrendelés határideje **szeptember 5-e** (29. § (1)).
- A tankönyvekhez készült, és a kiadók által ingyenesen szolgáltatott pedagógus-kézikönyveket is **június 30-ig** kell megrendelni (29. § (8)).
- A tankönyvmegrendeléssel egyidejűleg meg kell nevezni az iskola tankönyvfelelősét, meg kell határozni feladatait, és az általa elvégzett munka elismerésének elveit (32. § (1)).
- Az intézményvezető gondoskodik arról, hogy a térítésmentesen biztosított tankönyveket, pedagógus-kézikönyvek könyvtári állományba vegyék (32. § (5)).
- Közzé kell tennie a tankönyvellátás helyi rendjét (32. § (7)).

A pedagógusok teendői

- A tankönyvmegrendelésnél a belépő új osztályok tanulóinak becsült létszámát is figyelembe kell vennie (30. § (1)).

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy minden tanuló részére biztosított legyen a tankönyvhöz való hozzájutás lehetősége (30. § (1)).
- A szülőket tájékoztatni kell az adott osztályban használt tankönyvek összetömegéről (30. § (3)).

A tankönyvfelelősök feladatai

- A tankönyvek, pedagógus-kézikönyvek átvétele a Könyvtárellátótól (32. § (2)).
- A tankönyvellátással kapcsolatos helyi feladatok ellátása (32. § (2)).

A nevelőtestület feladatai

- A nevelőtestület dönt a tanulói tankönyvtámogatás módjáról (32. § (6)).

Az iskola részére tankönyvtámogatás céljára jutó teljes összegnek legalább huszonöt százalékát tankönyv, illetve az iskolában alkalmazott ajánlott és kötelező olvasmányok, elektronikus adathordozón rögzített tananyag, kis példányszámú tankönyv vásárlására kell fordítani. A megvásárolt könyv, tankönyv, elektronikus adathordozón rögzített tananyag az iskola tulajdonába, az iskolai könyvtár, könyvtárszoba állományába kerül.

3.1 A tankönyvek kiválasztásának elvei

Az oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket / tankönyv, munkafüzet, térkép stb. / használnak a tananyag feldolgozásához, amelyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, és megfelel a kompetencia alapú oktatásnak.

A taneszközök kiválasztásánál a tantestület a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket, amelyek több tanéven át használhatók
- a taneszközök használatánál a stabilitásra kell törekedni, változtatást csak az oktatást jobbitó esetben kell bevezetni.

Az iskola tantestülete közreműködik a taneszközök beszerzésében. A fenntartó önkormányzat – lehetőségeihez mérten – támogatást nyújt a taneszközök beszerzéséhez. A jövőt illetően törekszünk az iskolai könyvtárat feltölteni tartós taneszközökkel. Különös gondot fordítunk a nehéz anyagi helyzetben lévő tanulók eszközbeszerzésének segítésére.

3.2. A tankönyvválasztás szempontjai

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra a tanév(ek) során
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására
- segítse a helyes tanulási szokások, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását
- biztosítson lehetőséget a mennyiségi és minőségi differenciálásra egyaránt
- változatos feladatokon keresztül szemléltesse a matematika szerepét a mindennapi életben
- alakítsa ki az önellenőrzés igényét
- ábraanyaga, betűmérete igazodjon az életkori sajátosságokhoz
- felépítése (témák, feladattípusok) logikus, könnyen követhető legyen
- feladatrendszere változatos legyen tartalom, típus, nehézségi fok és funkció tekintetében
- a tankönyv önmagában szolgálja ki az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltak tanítását.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló)
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Óriási különbség van a tanulók között, hogy mennyire készek részt venni a tanítási-tanulási folyamatban. A tanulók egy része motivált a tanulásra, de sokan vannak, akikben alig van hajlandóság. Nem lehet sikeres a képességfejlesztés, ha nincs meg a tanulóban a tanuláshoz való megfelelő viszony. A nehezen aktivizálható tanulóknál fokozni kell az egyedi érzékenységet, motiváltságot. Döntő szerep a pedagógusé, aki úgy kell, hogy tanítson, hogy az élményszerű és változatos legyen. Az óravezetés a gyermekek tevékenységére alapuljon! Hassa át a jókedv és a derű! A motivációnak arra kell irányulnia, hogy a gyerek akarja, hajlandó legyen erőfeszítésre, annak érdekében, hogy megfeleljen a követelményeknek. Az érdeklődés felkeltése a cél, mert a legerősebb motiváló hatása van, leköti a figyelmet, nem fáraszt. Az érdeklődés felkeltése és fenntartása az egyetlen olyan eszköz, amellyel tartóssá tehetjük az oktatás eredményességét.

Differenciált tanítás-tanulásszervezés:

- *a belső motiváció* kialakítása, fejlesztése
- a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt a tanulásban
- a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának feltárása
- alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit,
- *a hátrányos helyzetű tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő* gyerekek nevelésében
- a tanulásszervezési módok alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását
- az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani.

A pedagógus konkrét feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát végez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek állnak.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesítenünk, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

Belső motiváció:

- a tanulók érdeklődési körének felkeltése

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- kíváncsiságának kialakulása
- tudásvágyának kialakítása
- látókörének növelése
- pozitív célja elérése.

A tanulást úgy kell megszervezni,

- hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhöz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását
- lehetőségek biztosítása a helyi, területi, megyei és országos versenyeken
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása a tanulás további szakaszaiban
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a tanulók egyéni fejlesztése, mentorálása, családlátogatás, a szülőkkel való kapcsolattartás, napköziotthonos tevékenységek
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, sportkörökön, motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok)
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
- negyedéves, féléves értékelések, témazárók osztályzatai, tanórai feleletek
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű, tanulók estében a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési – oktatási feladatainak ellátásában, a tanulásban meghatározó képességeik fejlesztésében
- együtt kell működni a logopédussal, a pszicho-pedagógussal, a pszichológussal, a gyógypedagógussal és a fejlesztőpedagógussal.

„Ugyanúgy, ahogy a fának szüksége van arra, hogy napfényt, vizet, táplálékot kapjon a környezetéből, minden embernek alapvető szüksége, hogy biztonságot, szeretetet és elismerést kapjon a környezetétől. Ám mindkét esetben ez még csak alap, ahonnan a személyiség fejlődése megindulhat, mert ha ezeket a szükségleteit kielégítették, minden egyes fa és minden egyes ember a saját céljaira, sajátos módon használva folytatja a maga egyedi fejlődését.”

(Maslow)

5. A mindennapos testnevelés megvalósítása

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

A Knt. 27.§ (11) bekezdése és a 20/2012.EMMI rendelet 193.§(3) bekezdése értelmében 2012. szeptember 1-től az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés órában, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással
- b) iskolai sportkörben való sportolással
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezet által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel kiváltható.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés megtartása a 2012-2013. tanévtől felmenő rendszerben az első és ötödik évfolyamon minden tanuló számára heti öt testnevelés óra megtartásával történik.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A 2013/2014-es tanévtől (kifutó rendszerben)

A szabadon választható órákat a magyar nyelv és irodalom, matematika, informatika, fizika, biológia, környezet ismeret, német, történelem tantárgyak oktatására használjuk. A felhasznált órák részletezve: a óraterveket tartalmazó táblázatokban.

A 2013/2014-es tanévtől a választható tantárgyak

A szabadon választható órákat 1.-2.-3. évfolyamon a német nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint 1-6. évfolyamokon német honismeret tantárgyak oktatására használjuk fel:

tantárgy	évfolyam	óra/hét
német nemzetiségi nyelv és irodalom	1.	2
német nemzetiségi nyelv és irodalom	2.	2
német nemzetiségi nyelv és irodalom	3.	1
német honismeret	1.	1
német honismeret	2.	1
német honismeret	3.	1
német honismeret	4.	1
német honismeret	5.	1

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

német honismeret	6.	1
------------------	----	---

A választható tantárgyak, foglalkozások oktatásával megbízott pedagógus választásának szabályait a 2011. évi CXC törvény 3. mellékletében megfogalmazottak szerint végezzük.

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását
- a felmerülő problémákat időben észrevegység
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

7.1. A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

7.2. Az értékelés elvei

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

7.3. Az értékelés feladatai

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.

Az ellenőrzés formái:

- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés:* pl.: témazáró, feladatlap, iskolai dolgozat, stb.
- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.

Az egyes formákból választva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzés, értékelés mikéntjét, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

8.1. Az értékelés elvei és eszközei

A tanév során az értékelés alapja a tanulók állandó megfigyelése. A **folyamatos, fejlesztő célzatú szóbeli értékelés** visszajelzést ad a tanuló számára munkájának eredményességéről, rendszeres tanulásra ösztönöz.

A **tanév eleji diagnosztikus felmérés** segíti a tanítót a tanulók előzetes ismereteinek feltérképezésében, útmutatást ad a tanulócsoporthoz szabott tanítási módszerek, eljárások kiválasztásában.

Témákat lezáró írásbeli felmérések tájékoztatják a tanítót, a tanulót és a szülőt a tanuló teljesítményéről a helyi tantervben rögzített követelményekhez viszonyítva.

A **tanév végi felmérés** megmutatja az adott évfolyamon elsajátított ismeretek mennyiségét és minőségét.

Az értékelés kiemelt szempontjai:

- a tanulók önmagukhoz mért fejlődése
- az alapvető készségek, képességek fejlettségi szintje
- tárgyi tevékenységben való jártasság
- tanult műveletek értelmezése
- a tanult számolási eljárások ismerete és alkalmazása.

8.2. A tanulói munka teljesítményének mérése, ellenőrzése

Az iskolai nevelőmunka ellenőrzése és értékelése illeszkedik a közoktatás modernizáció szintjéhez, ezért a tanulók teljesítményének mérésekor a KIMENET SZABÁLYOZÁS elvét érvényesítjük. A teljesítménymérés módszereinél a diagnosztikai vizsgálat tartalmi felépítéséhez igazodva belső és külső méréseknél előtérbe kerülnek a 4. 6. 8. évfolyamokon a tanév eleji, év közbeni és a tanév végi tantárgyi mérések.

Ez egyrészt kellő mennyiségű adatot nyújt a nevelőtestület számára a tanítás-tanulás folyamatáról, másrészt összehasonlítható elemzést tesz lehetővé az iskolai oktató – nevelő munka helyzetéről. A tanulási teljesítmények értékelésének alapja a különféle mérésekben elért teljesítmények. Az írásbeli számonkérés mellett kiemelt szerepe van a tanulói szóbeli feleleteknek is.

A tanulók egy-egy témakör végén az egész téma anyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször kell ellenőrizni a követelmények elsajátítását szóban.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez.

8.2.1 Tantárgyi osztályzatok

A tanulók minimálisan félévente tantárgyanként legalább három osztályzatot kapnak.

Félévkor és tanév végén tantárgyanként egy-egy osztályzattal történik a tanulók teljesítményének értékelése.

Osztályzatok – tantárgyi

jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

Az első évfolyamon negyedévente, félévkor és év végén, a 2. évfolyamon az első negyedévben és félévkor a tanulók szöveges értékelést kapnak.

8.2.2 Szöveges értékelés módja

A törvény előírja, hogy az első évben és a második évfolyam első félévében olyan szöveges értékelést kell kapnia a tanulóknak, amelyik kifejezi, hogy:

- a) kiválóan megfelelt
- b) jól megfelelt
- c) megfelelt
- d) felzárkózatra szorul.

Osztályzatok – tantárgyi

jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

A TAMOP 3.1.4 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben” pályázat fenntarthatóság ideje alatt a tantárgy megnevezése magyar. A tárgy osztályozása egy érdemjeggyel történik. A továbbtanulási pontszámok kiszámítása érdekében az osztályzat duplázódik.

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, elsősorban a gyereknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse az önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és pedagógus közösen gondolkodhasson a gyerek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos **elvi követelmények:**

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- személyre szóló és ösztönző legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.

A szöveges értékelés **pedagógiai, módszertani szabályai:**

- döntsük el, kinek szól
- pontos, érthető legyen a megfogalmazás
- mennyiségi és minőségi elvárásoknak feleljen meg,
- sugalmazza az elvárást, mely szerint a gyermek aktív részese a fejlődésnek
- legyen személyre szabott, árnyalt és előremutató

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

- törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a tanulóról
- a kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő,
- a szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára.

Évfolyam	Negyed év	Félév	Háromnegyed év	Év vége
1. osztály	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.
2. osztály	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Érdemjegy	Érdemjegy
3. osztály	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy
4. osztály	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy

Formája:

Szülőknek szóló: előre megtervezett, részletes, egységesen alkalmazott részletes értékelő lap a tanulókra jellemző rész kiemelésével, szükség esetén kiegészített megjegyzéssel, ami a Kerettanterv és a módosított NAT alapján készül.

8.2.3 A szöveges értékelés ismertetésének gyakorisága, módjai:

1. évfolyamon a tanulók értékelése továbbra is szövegesen történik, 2. évfolyamon második félévtől érdemjegy alkalmazásával. 1 - 4. évfolyamokon az órai munkák, felmérők érdemjeggyel történő értékelését fejezik ki az alábbi időben és módon a pedagógusok szöveges formában is:

- félévkor tájékoztató füzetben, osztálynaplóban
- 1. és 2. évfolyamon első negyedévben tájékoztató füzetben, osztálynaplóban
- 1. évfolyamon harmadik negyedévben tájékoztató füzetben, osztálynaplóban
- év végén a kötelező nyomtatványokon keresztül.

A szöveges értékelés közlésének másik fontos színtere a szülői értekezlet, amelyeket a következő időpontokban tartunk:

október, január és április.

8.3. Az írásbeli beszámoltatás rendje és értékelése:

- írásbeli felelet szabályozás nélkül íratható, az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni
- a dolgozat íratásának tervét az előző órán ismertetni kell a tanulókkal
- témazáró dolgozat írása csak összefoglalás után következhet, ezért az időpontját két tanórával a témazáró íratása előtt ismerniük kell a gyermekeknek. Az írásbeli eredményét két héten belül ismertetni kell a diákokkal.
- Az írásbeli felelet és a dolgozat értékelésének formáját, a pontszámok átváltását a nevelő önállóan, a számon kért tananyag súlyának, a csoport képességének megfelelően alakíthatja.
- Az írásbeli témazáró dolgozat esetén az elért pontszámokat az alábbi százalékos kulcs alapján váltjuk át osztályzatra:

5 = 91 % - 100 %

4 = 75 % - 90 %

3 = 51 % - 74 %

2 = 31 % - 50 %

1 = 0 % - 30%

A témazáró dolgozat értékelése után a nevelő az egyéni bánásmód elvét alkalmazva adhat javítási lehetőséget.

A tanulók teljesítményének értékelésekor az alábbi százalékhatárokat és minősítéseket alkalmazzuk, melyek a törvény értelmében átválthatók osztályzatra, eredményekre, lehetővé téve az intézmények közötti átjárhatóságot a gyermek részére.

Értékelés a felső tagozatban

Évfolyam	Félév	Év vége
5. osztály	Érdemjegy. Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel.	Érdemjegy. Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel.
6. osztály		
7. osztály		
8. osztály		

Elvárás: tantervi továbbhaladásra épül.

Korlátok: a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

Elvek

- segítséget nyújt a tantervi követelmények elsajátításában
- gyakorlást biztosítja
- elősegíti a rögzítést
- jártassá tesz a tanult algoritmus alkalmazásában
- segíti az önálló ismeretszerzést
- bővíti a tanuló szókincsét
- fejleszti a tanuló kifejezőkészségét
- fejleszti a memóriát.

8.4. A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése

A magatartás és szorgalom helyi követelményeit a nevelőtestület állapítja meg, figyelembe véve a felső tagozaton a diákönkormányzat véleményét, javaslatát. A követelményeket az iskolai házirend tartalmazza.

A magatartás minősítése fejezze ki az életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló viszonyát a közösséghez, a felnőttekhez, társaihoz egyaránt.

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez, körülményeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

A magatartás és szorgalom minősítése az osztályfőnök feladata. Tanév közben egyeztet az osztályban tanító nevelőkkel, félévkor és év végén tantestületi értekezleten történik.

A tanulók magatartását 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévét szövegesen értékeli az osztályfőnök, a 2. évfolyam második félévétől a 8. évfolyamig osztályzattal minősíti, és ezt év végén az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi. 2-8. osztályban a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatokat a naplóba és az ellenőrzőbe, az év végi osztályzatokat a naplóba, bizonyítványba és az anyakönyvbe is be kell jegyezni

Magatartás: példás – jó – változó – rossz

Szorgalom: példás – jó – változó – hanyag.

8.5. Jutalmazás szempontjai, formái:

Jutalomban részesül az a tanuló, aki képességeihez mérten:

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

Az iskola jutalmazás formái:

- Az iskolás tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktanári teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesül

A dicséretet a naplóba és tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepségen az iskola közössége előtt vehetnek át, a jeles tanulók az osztályközösség előtt oklevelet kapnak.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Fokozatok:

- országos versenyre való bejutásért, részvételért: nevelőtestületi dicséret
- megyei versenyre való bejutásért, részvételért: intézményvezetői dicséret
- megyei versenyen 1-3. helyezéért: nevelőtestületi dicséret
- területi versenyen 1-3. helyezéért: intézményvezetői dicséret
- területi versenyen való részvételéért: osztályfőnöki dicséret

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

- helyi versenyen 1-3. helyezéért: osztályfőnöki dicséret
- helyi versenyen való részvételért: szaktanári dicséret
- ünnepségen való részvételért: szaktanári dicséret

8.6. Az elmarasztalás szempontjai, formái.

Elmarasztalásban kell részesíteni azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a tanulói házirend előírásait megszegi
- igazolatlanul mulaszt
- bármely módon árt az iskola jó hírének.

Az iskolai elmarasztalás formái:

- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás
- napközis nevelői figyelmeztetés, intés, megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- intézményvezetői figyelmeztetés, intés, megrovás
- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás

8.7. Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe (kifutó rendszerben)

Iskolánk nevelőtestülete a modulok oktatását a következőképpen szervezte meg.

Önálló tantárgyként hagyta meg:

tánc és dráma

hon- és népismeret.

A tánc és dráma, valamint a hon-és népismeret oktatása a helyi tantervben meghatározott óraszám szerint történik. Az önálló tantárgyak értékelése: részt vett.

Évfolyam	Modul	Kapcsolat	Értékelési feltételek	Minősítés
5-6.	Tánc és dráma	Önálló	Részvétel, az év során tanult drámai, és táncelemek elemek alkalmazása.	Részt vett
5-6.	Hon- és népismeret	Önálló	A tantervi minimum követelmény teljesítése.	Részt vett

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A pályázatban bevezetett új oktatás szervezési eljárások bevezetése (moduláris oktatási program, témahét, projekt) értékelése szóban, nyilvánosság előtt történhet. A pedagógusok a tanulók aktivitását szövegesen vagy érdemjeggyel értékelhetik.

8.8. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása:

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A tanulók számára napi, heti rendszerességgel adunk írásbeli és szóbeli házi feladatot. A házi feladat célja, hogy alkalmat adjunk az önálló tanulásra és feladatmegoldásra, az órán tanultak ismétlésére, rögzítésére, begyakorlására. A szóbeli házi feladat célja az új ismeretek megértése, megszilárdítása. Az írásbeli házi feladat célja az új ismeretek gyakoroltatása, az ismeretek készségi szintű elsajátítása.

A házi feladat mindig legyen konkrét, pontos, jól körülhatárolható. Vegye figyelembe a tanuló életkori sajátosságait, képességeit. Legyen tehát differenciált, ezáltal segítse elő a házi feladat céljának megvalósulását.

A házi feladat elkészítésének határidejénél figyelembe kell venni a megoldáshoz a szükséges időt.

A házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik. Az írásbeli házi feladat elkészítését minden alkalommal ellenőrizzük, és írásos vagy szóbeli megjegyzéseket tegyünk a tartalomra, áttekinthetőségre, rendezettségére, külalakra és a helyesírásra.

A hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi, nyári) a tananyagot kiegészítő házi feladat adható. Ez a feladat írásbeli vagy szóbeli egyaránt lehet, de csak ajánlott. Ezen feladatok elkészítésének, elvégzésének hiánya az értékelést negatívan nem befolyásolhatja.

Szóbeli és írásbeli gyakorlás lehetőségei

Színterei:

napközis oktatás (1- 4 osztály) vagy

tanulószoba biztosítása (1-8.osztály),

pedagógus segítség biztosítása (igény szerint vagy felzárkóztatási órakeretben).

9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskolában folyó pedagógiai munka szervezésének egyik formája, amelynek alapján az eredetileg nagyobb osztályközösségbe sorolt tanulókból kisebb létszámú közösségeket alakítunk ki.

A csoportbontásokat azokon a tanítási órákon alkalmazzuk, ahol az ismeretek elsajátítását a kisebb létszám hatékonyabbá teszi, valamint az eszközszükséglet így kívánja. Ilyen tárgyak a matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (német), informatika.

Szervezési feladat az órarend összeállításakor az, hogy a tanuló ne maradjon felügyelet nélkül, terhelése egyenletes legyen.

10. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik tanévenként két alkalommal, ősszel, illetve tavasszal. A felmérés a „Mini Hungarofit teszt” alapján történik az életkori sajátosságoknak megfelelő kiegészítésekkel.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, a szülők külön kérésre megismerhetik gyermekük teljesítményét.

(5. sz. melléklet)

11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

11.1 A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáinak megoldása az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés
- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés
- a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain.

A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Az iskolai hátrányok rendszere

A tevékenységrendszer, az iskolai tevékenységsszervezés szolgálja a teljesítőképes és helytállni képes gyermeki-ifjú személyiség kialakulását, amely személyiségfelfogásunk kulcskategóriája.

Ez a helytállási képességegyüttes magában foglalja egyebek mellett a közösségben való együttélés értelmi és érzelmi képességeit, a kooperativitást, a kreativitást, a kritikai szellemet, a felelősségvállalást, a megbízhatóságot.

A pedagógiai rendszer tényleges hatásának döntő tényezője az iskola légköre, szellemisége, pszichés klímája.

A kívánatos légkör kialakításában az alábbi tényezőknek tulajdonítunk különös fontosságot:

- a nevelőtestület gyermekismerete, gyermekközpontú, gyermektisztelő értékrendje
- az iskolai tevékenységrendszer gazdagsága
- az iskoláért, az iskolaközösségért érzett felelősség intenzitása
- a hagyományrendszer
- a szülőkkel való kapcsolat milyensége.

Az iskolai tanulási folyamatban különösen fontos tényezőnek tekintjük, hogy a pedagógusok a lehetőségekhez mérten igazodjanak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményükhöz.

E cél eléréséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- az 1-4.évfolyamon a gyorsabb beilleszkedést és indulást, a hatékonyabb tanulást iskolaotthonos oktatás segíti
- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató foglalkozást szervezünk
- a felső tagozatban a lemaradók segítésére évfolyamonként felzárkóztató foglalkozást biztosítunk

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- pedagógusaink az egyes tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak
- a 8. évfolyamon az eredményes felvételi és a továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Fontos feladat hárul iskolánkra a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében. Napjainkban egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt egyre több gyerek válik hátrányos helyzetűvé. Iskolánk eddig is sokat tett a hátrányok kompenzálása érdekében.

11.2. A hátrányok típusai:

Családi hátrányok

Olyan tanulók tartoznak ide, akik mögött nem stabil, gondoskodó a család. Nevelőszülő gondoskodik a gyerekről. Felbomlott család, elváltak vagy meghalt az egyik szülő. Előfordul, hogy a hátrány abból származik, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, deviáns életvezetést folytatnak.

Mit teszünk a hátrányok kompenzálása érdekében az iskolában?

- Részvétel kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon (kupanap, Vendel-nap (Vállajon), farsang, mikulás és karácsonyi rendezvények, gyereknap).
- Részvétel szakkörökön.
- Sportversenyeken való ingyenes részvétel.

Anyagi hátrányok

Azok a családok sorolhatók ide, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani, mert nem képesek rendszeres munkára (betegek, deviánsak). Munkanélküliek, vagy magas az eltartottak aránya, és kevés a munkaképes eltartó.

Iskolánk feladata ennek a hátránynak a kompenzálására:

- napközis, tanulószobai elhelyezés
- egész napos iskola
- alapítványi támogatások.

Kisebbségi hátrányok

Az hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai:

- a másság elfogadtatása az iskola minden tanulójával, dolgozójával

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- együttműködési formák a szülőkkel
- felzárkóztató programok
- együttműködés a nemzetiségi önkormányzattal
- kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Tanulási hátrányok

Az a tanuló tartozik ide, akinek nincs megfelelő képessége a tananyag elsajátítására, nincs kellőképpen motiválva a tanulásra.

A tanulási hátrányok kompenzálása iskolánkban:

- differenciált foglalkoztatás tanórán
- iskolaotthonos 1-4. évfolyamon
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása
- megfelelő olvasástanítási módszer kiválasztása
- szakszolgálat igénybe vétele
- óvoda, iskola kapcsolata.

Az egyes hátrányfajták nem függetlenek egymástól. A hátrányos helyzet folyamatnak is felfogható. Ehhez a tevékenységhez a pedagógus hozzáértése mellett szeretet, megértés, a tanítvány iránti bizalom és pedagógus-lelkiismeret kell.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- iskolaotthon, egész napos iskola
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a felzárkóztató órák
- a napközi otthon
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége

- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségetkapjanak.

12. Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés rendje

Iskolánk részt vesz az integrációs és képesség kibontakoztató programban. Az integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt)
- amelyben a szülő, a családot mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt)
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, nemzetiségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek)
- amelyben a „tanuló követés” az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze.

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat, mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése.

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények:

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre
- multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe
- az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel
- az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma
- csökken az iskolai hiányzások óraszám
- csökken a HHH tanulók körében a magántanulók száma
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Intézményi önértékelés: tanév végén.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Záradékok

Az iskola nevelőtestülete véleményével, ajánlásával segítette a Pedagógiai Program elkészítését, s azt a 2014. március 31-én megtartott tantestületi értekezleten véleményezte, és egyhangúlag elfogadásra javasolja.

Bongárdi Enikő

Szilvási Zsuzsanna

munkaközösség-vezetők

Aradi János

közalkalmazotti tanács elnöke

A mérki Német Nemzetiségi Önkormányzat a Pedagógiai Programot a 2014.03.31.....5/2014.(III.31.)... megtartott ülésén véleményezte, és egyhangúlag elfogadásra javasolja.

[Handwritten signature]

a mérki Német Nemzetiségi Önkormányzat vezetője

A vállaji Német Nemzetiségi Önkormányzat a Pedagógiai Programot a 2014.03.31.....6/2014.(III.31.)... megtartott ülésén véleményezte, és egyhangúlag elfogadásra javasolja.

[Handwritten signature]

a vállaji Német Nemzetiségi Önkormányzat vezetője

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

AZ Intézményi Tanács a Pedagógiai Programot a 2014. március 31-én megtartott gyűlésén véleményezte, és egyhangúlag elfogadásra javasolja.

Erődié Kossuthcs Tiúde

az Intézményi Tanács elnöke